

Ikt. sz.: MB/40-1/2013/EL

EL-1/2013. sz. ülés
(EL-5/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Mezőgazdasági bizottsága**
Ellenőrző albizottságának
2013. április 16-án, kedden, 13 óra 12 perckor
a Képviselői Irodaház V. emelet 515. számú tanácstermében
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Beszámoló a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (NFA) Baranya, Borsod-Abaúj-Zemplén és Veszprém megyei, állami földbérlet pályázatainak üzleti terveiben, egyéves időszakra vállalt kötelezettségeinek teljesüléséről, azok ellenőrzésének folyamatáról, az ellenőrzések jelenlegi állapotáról és eredményeiről</i>	5
<i>Elnöki bevezető</i>	5
<i>Dr. Sebestyén Róbert (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet) beszámolója</i>	7
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	11
<i>Dr. Sebestyén Róbert (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet) válaszai, reflexiója</i>	19
<i>Dr. Szabó Csaba miniszteri biztos hozzászólása</i>	23
<i>Beszámoló az állami földbérletpályázatokkal kapcsolatban az elmúlt egy évben az NFA-hoz érkezett problémás esetekről, panaszokról (például Nagyesztergár), azok vizsgálatairól és a vizsgálatok eredményeiről</i>	23
<i>Dr. Péter Mihály (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Ellenőrző Bizottsága) tájékoztatója</i>	23
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	25
<i>Válaszok, reflexiók</i>	28
<i>Dr. Péter Mihály (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Ellenőrző Bizottsága)</i>	28
<i>Dr. Sebestyén Róbert (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet)</i>	30
<i>További kérdések, hozzászólások, reflexiók</i>	30

Napirendi javaslat

1. Beszámoló a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (NFA) Baranya, Borsod-Abaúj-Zemplén és Veszprém megyei, állami földbérlet pályázatainak üzleti terveiben, egy éves időszakra vállalt kötelezettségeinek teljesüléséről, azok ellenőrzésének folyamatáról, az ellenőrzések jelenlegi állapotáról és eredményeiről

Előadók:

Dr. Budai Gyula parlamenti államtitkár, Vidékfejlesztési Minisztérium

Dr. Sebestyén Róbert elnök, Nemzeti Földalapkezelő Szervezet

2. Beszámoló az állami földbérlet pályázatokkal kapcsolatban az elmúlt egy évben az NFA-hoz érkezett problémás esetekről, panaszokról (például Nagyesztergár), azok vizsgálatairól és a vizsgálatok eredményeiről

Előadó:

Dr. Péter Mihály, az Ellenőrző Bizottság elnöke, Nemzeti Földalapkezelő Szervezet

3. Egyebek

Az ülés résztvevői

Az albizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Harangozó Gábor** (MSZP), az albizottság elnöke

Balogh József (Fidesz)
Sáringer-Kenyeres Tamás (KDNP)
Varga Géza (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Patay Vilmos (Fidesz) Sáringer-Kenyeres Tamásnak (KDNP)

A Mezőgazdasági bizottság részéről

Gögös Zoltán (MSZP), a bizottság alelnöke
Dr. Ángyán József (Fidesz)
Jakab István (Fidesz)

Meghívottak részéről

Hozzászólók

Szabó Rebeka (független)
Dr. Szabó Csaba miniszteri biztos (Vidékfejlesztési Minisztérium)
Dr. Sebestyén Róbert elnök (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet)
Dr. Péter Mihály elnök, Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Ellenőrző Bizottsága

(Az ülés kezdetének időpontja: 13 óra 12 perc)

Elnöki bevezető

HARANGOZÓ GÁBOR (MSZP), az albizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelettel köszöntök mindenkit a mai Ellenőrző albizottsági ülésünkön! Köszöntöm a megjelent képviselőket, az érdeklődőket és a sajtó munkatársait is! Valamivel több mint egy évvel ezelőtt zárult le az első földbérletek pályázatainak az elbírálása és eredményhirdetése, és Veszprém, Baranya, Fejér megyében, illetve a Bükk Nemzeti Parkhoz tartozó Borsod-Abaúj-Zemplén megyei területeken akkor, amikor a pályázatok lezárultak, akkor a Nemzeti Földalap irodájában tartottunk egy bizottsági ülést, ahol végignéztük a pályázatokat. A pályázatok elbírálásánál az derült ki, hogy a pályázók mindenhol a kiírásoknak megfelelően nagy létszámú állatvállalásokat, állatlétszám-bővítésre tett vállalásokat vállaltak annak reményében, hogy a pályázaton nyerni tudjanak, az üzleti terveikből kiderült, hogy mekkora létszámú állatbővítést vállaltak be, és már akkor az látszott, hogy sok esetben elég sok panasz érkezett be hozzánk is, képviselőkhöz is, a médiában is nagy mennyiségű kritika jelent meg magukkal az eljárásokkal, a bírálatokkal, a pontozással kapcsolatban is. Akkor a Nemzeti Földalap ellenőrző szervezete, Ellenőrző Bizottsága elkészített egy jelentést, amelyben az ezekkel a pályázatokkal kapcsolatban beérkezett problémás esetekről, panaszokról kellett megállapításokat tenniük. A mai bizottsági ülésen a második napirendi pontban erről a jelentésről szeretnénk tájékoztatást kérni.

Beszámoló a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (NFA) Baranya, Borsod-Abaúj-Zemplén és Veszprém megyei, állami földbérlet pályázatainak üzleti terveiben, egyéves időszakra vállalt kötelezettségeinek teljesüléséről, azok ellenőrzésének folyamatáról, az ellenőrzések jelenlegi állapotáról és eredményeiről

Elnöki bevezető

Az első napirendi pontban pedig arról szeretnénk tájékoztatást kérni, hogy az üzleti terveknek mindenhol része volt az is, hogy vállalt állatlétszámot a bérelt földeken egy éven belül a produkálni kell, meg kell jeleníteni, és több helyen személyesen is járva, több bizottsági tagtól szintén hasonló személyes tapasztalatok, beszámolók alapján, illetve állampolgári megkeresések, érintettek megkeresése alapján az látszik, azok az információk, azok a tapasztalatok, hogy ezek a vállalt állatlétszámok nincsenek jelen, mindenféle bérbe adott állatállományokról szállingóznak hírek, illetve több esetben az látszik, hogy a vállalt állatokkal kapcsolatos, szerződésben vállalt feltételeket módosították, volt, ahol mondjuk 40 hektár legelőt nyert el valaki juhok tartásához, és közben azt mangalicával váltották ki, amihez mondjuk nem tudom, miért kell 40 hektár legelő. A kérdésünk tehát az lenne, és ez ügyben szeretnénk tájékoztatást kapni, hogy elindultak-e az ellenőrzések, hol tartanak az ellenőrzések. Az volt az ígéret egy évvel ezelőtt, hogy ott, ahol aggályok merültek fel, hogy a földbérletők ezeket az állatokat valóban meg fogják-e jeleníteni a bérelt földterületeken, az aggodalmakra nincsen semmi ok, hiszen a Földalap nagyon szigorúan fogja ellenőrizni ezeket a területeket, és ahol nincsen meg a megfelelő állatlétszám, ott szerződésbontásra kerül sor, hiszen az üzleti terv, amelyben ezt leírták, a szerződés része, és amennyiben az nem teljesül, akkor az szerződésszegésnek számít. A kérdésünk tehát az lenne, hogy folytattak-e ellenőrzéseket, milyen eredményre vezettek ezek az ellenőrzések, és történt-e szerződésbontás, illetve terveznek-e szerződésbontást ott, ahol nem teljesültek a vállalások.

Az első napirendi pont megtárgyalásakor először Sebestyén Róbert elnök urat, a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet elnökét szeretném kérni, hogy ezekről a kérdésekről adjon

tájékoztatást. *(Jelzésre:)* Sáringer-Kenyeres Tamás jelezte, hogy ez előbb viszont még kérdése lenne.

SÁRINGER-KENYERES TAMÁS (KDNP): Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Nekem egy kérdésem lenne. Két napirendi pont van jól elválaszthatóan. A második napirendi pont esetében felmerülnek itt olyan adatok is, amelyeket érdemesebb lenne zárt ülés formájában tárgyalni, vagy azt is megtehetjük, hogy áttesszük egy másik napra, és akkor folytatjuk le a vitáját, hogy ne fölöslegesen jöjjenek, akik jöttek a mai ülésnapra. Ha lehet, akkor esetleg szavazhatnánk is róla, hogy első, második napirendi pont, vagy a másodikat vegyük ki. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Nekem az lenne a javaslatom, és az lenne akkor a kérésem is, hogy amennyiben tudunk egy olyan tájékoztatást kapni, amit még a sajtó jelenlétében meg lehet adni, hiszen a közvéleményt egyértelműen foglalkoztatja, érdekli, és jogos igény is van rá, hogy kapjanak tájékoztatást, ezt tegyük meg, és amennyiben olyan részletek merülnek fel, amelyek konkrét pályázatokat érinthetnek, amelyek kapcsán a részletekbe menő tájékoztatás nyilvánvalóan titkos információk megosztását igényli, akkor az ülés második részére zárt ülést rendelnénk el, és akkor azokat a részletinformációkat az ülés végén hallgatnánk meg. Megfelel ez így?

SÁRINGER-KENYERES TAMÁS (KDNP): Kérdezzük meg a többieket!

ELNÖK: *(Dr. Ángyán József jelzésére:)* Professzor úr!

DR. ÁNGYÁN JÓZSEF (Fidesz): Ez egy elvi kérdés. Megint oda kanyarodunk vissza, ahol a pályázati rendszerrel kapcsolatban is kritikákat fogalmaztunk meg, hogy tudniillik a nemzeti vagyonunk, közös vagyonunk felhasználása, bérbeadása, eladása, bármi ilyen a közre tartozik-e vagy sem, a közre tartozik az, hogy milyen feltételekkel, kinek, hogyan juttatjuk ezt a nemzeti vagyonelemet, ez a közös vagyonunk. A magam részéről, ha már ez így felmerült, újra szeretném idehozni: minden olyan módszer, amely titkosítja a nemzeti vagyon felhasználását, az érzésem szerint alkotmányellenes, az alaptörvényünkkel ellentétes, hiszen azt mondtuk, hogy ha valaki a nemzeti vagyonból részesülni akar – és ezt mondja az alaptörvényünk is –, akkor annak teljesen nyilvánossá kell tenni az adatait, nem lehet titokban tartani, hiszen közvagyon, közpénzt csak úgy lehet bárkinek juttatni, hogyha világos, hogy milyen üzleti köröknek milyen feltételekkel juttat az állam a közös vagyonból. A magam részéről a teljes titkosítást és különösen a felügyelőbizottság beszámolóját arra vonatkozóan, hogy a kritizált esetekben mit talált, én a közre tartozó kérdésnek tartom *(Gőgös Zoltán: Én is!)*, ennek megfelelően tehát a magam részéről nem támogatom a zárt ülés elrendelését.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Sáringer-Kenyeres Tamás!

SÁRINGER-KENYERES TAMÁS (KDNP): Köszönöm a szót. Tiszteletben tartva a véleményt teljesen természetesen elfogadom még az alkotmányra történő hivatkozást is, de én nem vagyok felvértezve olyan jogi tudással, hogy meg tudjam ítélni, mikor sértem meg jogilag valakinek az üzleti érdekét, vagy mikor nem. Én óvatosságból hívom fel erre a figyelmet, hogy lehet, hogy ezt így lenne érdemes megtenni. Egyébként pedig zárt ülésen elhangzottak is ki szoktak kerülni a sajtóba, úgyhogy erről csak ennyit. Köszönöm. *(Gőgös Zoltán: Tamás, ez nem volt fair!)*

ELNÖK: Köszönöm. (*Varga Géza jelzésére:*) Mindjárt megadom a szót Gézának, csak annyit hadd mondjak, hogy éppen ezért javasoltam azt én is, egyetértve az előbb elhangzottakkal, hogy nyílt ülésen hallgassuk meg a beszámolókat, és ha van olyan személyes adat, amit az előterjesztő úgy ítél meg, hogy csak zárt ülésen mondhatja el, akkor legalább mi ismerhessük meg ezeket az adatokat, és azt ennek keretében tudjuk megtenni.

Varga Géza!

VARGA GÉZA (Jobbik): A napirenddel kapcsolatban volna egy javaslatom. Az első napirendi pontnál azt mondjuk, hogy a Baranya, Borsod-Abaúj-Zemplén és Veszprém megyével kapcsolatos földekről fogunk beszámolót hallani. Én ezt javasolnám kiterjeszteni Fejér megyére is, hiszen Fejér megye legalább olyan vitatott volt, vagy olyan forró krumpli, mint a többi megye, és ott is elmúlt az egy év februárban. Úgyhogy javaslom a napirendet ezzel kibővíteni. Köszönöm.

ELNÖK: Ezt a magam részéről olyan nagyon támogatom, hogy én is így kértem a meghívót kiküldeni, valamilyen adminisztratív hiba lehetett, hogy Fejér megye valahogy kimaradt. Természetesen az egy éve lejárt földbérletekről van szó, amibe Fejér megye is beletartozik. Akkor kérném szépen, hogy ennek szellemében tegyék meg a tájékoztatást.

Hogyha nincs több kérdés (*Senki nem jelentkezik.*), átadom a szót Sebestyén elnök úrnak. (*Közbeszólás a sajtó egy képviselője részéről: Egy kérdés, mi úgy érzékeljük, hogy nincsenek bekapcsolva a mikrofonok. – Közbeszólások: De, be vannak kapcsolva.*) Be vannak kapcsolva.

Sebestyén elnök úr, parancsoljon!

Dr. Sebestyén Róbert (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet) beszámolója

DR. SEBESTYÉN RÓBERT, a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet elnöke: Tisztelt Bizottság! Tisztelt Elnök Úr! Köszönöm a szót. Mindenekelőtt szeretném megköszönni a meghívást is. Sajnos a múlt héten nem tudtunk ennek eleget tenni, viszont most a Birtokpolitikai Tanács berekesztette az ülést abból a célból, hogy ma itt meg tudjunk jelenni.

Hadd induljak ki abból, amit az elnök úr az előbb felvezetésként elmondott, hogy úgy érzek, a legfontosabb kérdés most az, hogy egyáltalán a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet a haszonbérleti pályázatok eredményeként megkötött szerződéseknek a teljesítését ellenőrzi-e vagy nem. A következőt tudom erre a feltett kérdésre válaszolni egyértelműen: igen, a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet annak rendje-módja szerint, a rá hozott szabályok és a rá rótt kötelezettségek szerint megkezdte a pályázatok eredményeként megkötött szerződések teljesítésének az ellenőrzését. Erre a következő felhatalmazásaink vannak: egyrészt a 262/2010-es kormányrendelet egyértelműen rögzíti azt a kötelezettséget mind a haszonbérlet, mind pedig a haszonbérbeadó tekintetében, miként és hogyan kell eljárnia a teljesítések ellenőrzésénél. A másik fontos dolog az, hogy ennek érdekében már 2012 második felében kezdeményezte a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet a tulajdonosjog-gyakorló vidékfejlesztési miniszter felé, hogy annak érdekében, hogy ez a munka egyértelműen megfelelő háttérrel működjön, javasoljuk a szervezet szervezeti és működési szabályzatának a módosítását. Ez a módosítás jóváhagyásra, majd kihirdetésre került 2012. augusztus 14-én, ez tehát azt jelenti, hogy a módosítás egyik sarkalatos része pontosan az volt, hogy külön tulajdonosi ellenőrzési osztályt hoz létre a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet. A további felhatalmazás, amely a rendelkezésünkre áll, pedig maga az a haszonbérleti szerződés, amit a pályázatok eredményeként megkötöttünk, tudniillik ezen szerződések is tartalmazzák azt, hogy az ellenőrzés tekintetében milyen jogai és kötelezettségei vannak a haszonbérbeadónak és a haszonbérbevevőnek, ugyanakkor rendezik azokat a szabályokat is, amelyek mentén el

kell járni. Mindezen felhatalmazási keretek között természetesen a szervezetünk megalkotta azt az eljárásrendet, amely mentén az ellenőrzési munkákat végzi, ugyanakkor egy nagyon fontos határidő betartását tartja szem előtt, amely határidő szintén a 262/2010-es kormányrendeletből ered, nevezetesen az előző évet érintő tulajdonosi ellenőrzések eredményéről a tárgyévet követő május 31-éig kell a szervezetnek a tulajdonosjog-gyakorló vidékfejlesztési miniszter részére jelentést készítenie, és ezen felül ezen jelentést anonim módon közzé is kell tennie a honlapján. Ezek a szabályok azok tehát, amelyek ránk vonatkoznak.

Ha megengedi az elnök úr, kiterjeszteném azt a megközelítést, amit a felvezetőben elmondott. Többször csak az állattenyésztésről volt szó. Ez az egyik nagyon fontos eleme a haszonbérleti szerződésnek, más tekintetben is végzünk ellenőrzéseket, és a későbbiekben szeretném majd ismertetni azt az eljárást követő és annak elemeit megfelelően tükröző jegyzőkönyvformulát, amelynek a mentén a helyszíni ellenőrzéseket is végzi a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet. A kiterjesztésem azonban arra vonatkozik, hogy a gazdálkodási tervben, ami része volt a pályázatoknak, nemcsak az állattenyésztési kötelezettség tekintetében vállaltak kötelezettséget a haszonbérlet, hanem a terület használata tekintetében is, különös figyelemmel az alhaszonbérlet tilalmára, különös figyelemmel a művelési ágnak megfelelő hasznosítás kötelmére és minden olyan más kitételre, ami adott esetben a foglalkoztatásra vagy pedig például a haszonbérletnek az alanyi minőségére vonatkozik. Mi tehát mindezek egységes szerkezetben való ellenőrzését hajtjuk végre, nem vitatva azt, hogy természetesen az állattenyésztés az egyik legkritikusabb és legfontosabb eleme volt a pályázatnak is.

Elhangzott az előttem szólók részéről az, hogy különböző kritikák érintették a pályázati eljárást. Nem is a kritikákra kívánok itt most reagálni, hiszen ezt már jó pár esetben megtettük, és annak rendje-módja szerint az ezzel kapcsolatos álláspontunkat rögzítettük és nyilvánosságra hoztuk, hanem azokat a félelmeket szeretném eloszlatni, amelyek arra vonatkoztak, hogy az állattenyésztési kötelelem miatt nem lesznek pályázók. Azt tudom mondani, hogy senkit nem riasztott vissza az állattenyésztési kötelelem, tehát a 2 hektáronkénti egy nagyállat egységnek, köznyelven szólva egy felnőtt szarvasmarhának megfelelő állatállomány beállítása, és úgy tűnik, hogy a pályázatok folytatása során sem enyhült a pályázói szándék, sőt azt tudom mondani, hogy egy-egy pályázatra egyre több és több pályázó jelentkezik.

Ami magát az eljárást illeti, két szakaszra bontjuk. Az első szakasz egy előrehaladási jelentést jelent, amit a haszonbérletnek felszólításunkra adott határidőre be kell nyújtania. A 2012-ben megkötött haszonbérletek tekintetében két időpontra rögzítettük ezeket: az egyik időpont a 2013. október 31-ei állapot volt, hiszen év végére kellett beküldeniük a jelentéseket, hogy lássuk azokat az időbeli teljesítéseket és időarányos teljesítéseket, amelyeket egyébként számon lehet kérni; a második pedig 2013. február 28-a, tekintettel arra, hogy a 2012. évben a szerződések megkötése folyamatos volt, tehát nem lehet úgy tekinteni ezt, hogy egy adott mindenkori állapotot tükröz, hanem amilyen ütemben a szerződéseket megkötötte a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet, olyan ütemben kéri számon gyakorlatilag a jelentéseket a haszonbérletlőtől. Ez tehát az első fázis.

A második fázis az, hogy a haszonbérleti jelentéseket feldolgozza az NFA, tehát azokat a szakaszokat, amelyeket már időarányosan fel kellett hogy dolgozzon, ezek megtörténtek, ezek alapján már le lehetett vonni egy elsődleges következtetést a teljesítésekről. A következő fázis pedig, ami már el is kezdődött, a helyszíni ellenőrzések fázisa.

A helyszíni ellenőrzésről azért szabad legyen néhány dolgot elmondani, és ez nagyban a bizottság részére is világossá teszi, hogy mire terjed ki az ellenőrzési tevékenységünk. Az első az, hogy természetesen a haszonbérlet tárgyát képező területek hasznosíthatóságát és a szerződés szerinti hasznosíthatóságát vizsgáljuk meg, olyan értelemben is, hogy minden olyan,

a földhasználattal kapcsolatos jogokat és kötelezettségeket is ellenőrizzük, amelyeket a haszonbérletnek be kell tartania, nevezetesen hogy milyen gazdálkodási formában hasznosítja, az megfelel-e az elnyert haszonbérletnek, a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnál, az MVH-nál regisztráltatta-e magát, helyesek-e az adatai, amelyeket az ellenőrzés során a rendelkezésünkre bocsátott, megegyeznek-e a pályázati adataival, illetve ha adott esetben változás volt, akkor ezek kapcsán a változásközlési kötelezettséget teljesítette-e, bejelentkezett-e a földhasználati nyilvántartásba, hiszen ezek mind olyan információk, amelyek alapján el tudjuk dönteni azt, hogy valóban ő használja-e a földterületet, és hogy a földhasználati kötelezettséget valóban annak rendje-módja szerint teljesíti-e. Hasonló módon nemcsak azt kérjük meg, hogy bejelentette-e, és leellenőrizzük a földhasználati nyilvántartásban, hogy valóban ő-e a földhasználó, hanem továbbmegyünk e tekintetben, még szigorúbban nézzük, hiszen jogunk van arra is, hogy bekérjük azokat a bizonylatokat, amelyeket a gazdálkodás tényleges végzéséhez kapcsolódnak, mind a ráfordításokra, mind pedig a hozamokra, illetve az árbevételekre vonatkozó bizonylatokat is megvizsgáljuk. Ezzel tudjuk kiszűrni azt, hogy bár adott esetben mondjuk a különböző nyilvántartásokban a haszonbérleti pályázaton elnyert szerződésnek megfelelően állnak rendelkezésre az adatok, tehát a bejegyzések, a regisztrációk megtörténtek, mégis sokat elárul az a dolog, hogyha adott esetben nem az ő nevére szólnak a terményértékesítési számlák, vagy adott esetben a ráfordítási számlák sem az ő nevére szólnak. Mi ezeket tesszük azért, mert a Nemzeti Földalapkezelő Szervezetenél jó páran vannak olyan kollégák, akik a termelésben rövidebb-hosszabb időt eltöltöttek, és itt az ő tapasztalatuk alapján, illetve azon jogszabályi előírások alapján folytatjuk az ellenőrzést, amelyek alapján egyértelműen meg tudjuk állítani azt, hogy a földhasználat szabályszerű volt-e vagy nem. Hasonló módon a talajvizsgálatokra vonatkozó kötelezettségek teljesítését is vizsgáljuk, így a talajvizsgálati jegyzőkönyveket, és ugyanúgy, ahogy az állattenyésztési kötelemnél például a haszonbérleti díj megfizetésének a köteleme is beletartozik ebbe az ellenőrzésbe, tehát a díjfizetésre vonatkozó adatokat, az esetleges tartozásoknak az állapotát is rögzítjük és ellenőrizzük.

Mindenki ismeri a közreadott összegzési adatainkat, hogy mintegy 24-25 százalékos nagyságrendben gazdasági társaságok azok, akik haszonbérlettel lettek, bár itt szeretném megjegyezni, ugyan nem tárgya az NFA-meghallgatásnak, de azért jelezném, hogy ezeknek a gazdasági társaságok a javarésze azért olyan gazdasági társaság, amely korábban családi gazdaságként vagy pedig hasonló keretekben működött, és csupán a finanszírozási feltételek változása vagy pedig más egyéb kockázatkezelési okokból döntött úgy, hogy gazdasági társasági formában folytatja tovább. A cégek esetében természetesen megnézzük azokat a cégnyilvántartási adatokat, amelyek mind a szerződéskötéskor, mind pedig a vizsgálat idején bejegyeztettek a cégnyilvántartásba. Hasonló módon ellenőrizzük mindazokat a körülményeket, amelyek arra vonatkoznak, hogy csőd, felszámolási eljárás, adott esetben végelszámolási eljárás folyamatban van-e, hiszen mindezek az eljárások egyúttal a haszonbérleti szerződés automatikus bontását és megszüntetését is jelentik. Ezen felül tételesen ellenőrizzük azt is, hogy milyen növénytermesztési munkákat végeznek milyen szerződésszám alatt, milyen értékesítési tevékenységben realizálják a bevételeiket.

Amit e tekintetben szeretnék kiemelni, az most már valójában az állattenyésztés. Mi is tudjuk azt, hogy az állattenyésztési kötelelem teljesítése egy erőteljes feltétel, és nem szeretnénk semmiféle kibúvót teremteni a haszonbérlettelők számára. Épp ezért az állattenyésztő telepek esetében és a különböző állattenyésztési tevékenységek tekintetében bekérjük mindazon regisztrációs és nyilvántartási adatokat, amelyek akár a törzsnyilvántartáshoz, akár pedig az árutermeléshez kapcsolódó nyilvántartáshoz kapcsolódnak, és amelyek egyébként a szakhatóságoknak bejelentésre kerültek. Ugyanakkor bekérjük az éves átlagos állatállományi létszámadatokat is, amelyekből egyértelműen megállapítható az, hogy teljesítették-e a

feltételeket vagy nem. A génmegőrzési tevékenységnél szintén a szükséges regisztrációkat és az állatállomány meglétét ellenőrizzük.

Hasonló módon sem a termőföldről szóló törvény, sem pedig a ránk vonatkozó, tehát a Nemzeti Földalapkezelő Szervezetre vonatkozó szabályok nem zárják ki, így a haszonbérlet értéknövelő beruházást is létesíthet és hozhat létre a haszonbérlet területen, természetesen csak a haszonbérbeadó hozzájárulásával. Ezért azt is megnézzük, hogy olyan esetben, hogyha ilyen kérelem volt, és engedélyt kapott a haszonbérlet, akkor ezzel az engedéllyel miként és hogyan bánt, valóban annak megfelelően járt-e el, és minden olyan információt a tudomásunkra hozott-e, amely az értéknövelő beruházással kapcsolatos későbbi, a szerződés megszűnésekor vagy esetleg más esetben fennálló elszámolási kötelezettséget szolgálja.

Itt említeném meg azt is, hogy minden olyan támogatási forma, amely a haszonbérbe vont terület vagy a haszonbérbe adott terület tekintetében releváns, ezeket bekérjük, tehát akár a területalapú támogatás leigénylését, akár pedig az AKG-támogatásokat, ez a két jellemző olyan támogatási forma van, amit közvetlenül a földhasználathoz tudunk kötni, de természetesen az állattenyésztéssel kapcsolatos támogatási igények teljesülését is megkérdezzük, kérjük ezeknek a dokumentumoknak a benyújtását, hiszen ezek az információk is egyértelműen tudják igazolni azt, hogy teljesíti-e az állattenyésztési kötelezettségét az adott haszonbérlet, vagy nem.

A helyszíni szemle természetesen kiterjed azokra a fizikai, szemrevételezési vizsgálatokra, mint a növénytermesztési tevékenység, tehát a földhasználat, mind pedig az állattenyésztési tevékenységeknél megvan, ez azt is jelenti, hogy az állattenyésztő telepekre és a telephelyekre is, ahol ilyen nem komplett szakosított telep van, hanem adott esetben csak egy kisebb telephely, ezeket is meglátogatjuk, megnézzük, a szakembereink kimennek, és itt mind az állatférőhelyeknek a meglétét, mind pedig az állomány feltöltöttségét ellenőrizzük.

Amit fontosnak tartok még kiemelni, az az – és ezt a jogszabály is ekként teszi lehetővé –, hogy az észrevételeinket és a vizsgálataink eredményét jegyzőkönyv formájában közöljük a haszonbérlettel, ő erre egy adott határnapon belül észrevételeket tehet, természetesen az észrevételekkel kapcsolatos körülményeket mi megvizsgáljuk, és ezt követően kerül lezárásra a vizsgálat. Szeretnék néhány adatot elmondani ezzel kapcsolatosan.

Az első jelentési periódusban, amely gyakorlatilag a 2012. május 31-ig megkötött szerződésekre vonatkozik, 575 darab olyan haszonbérlet volt, aki kötelezett volt az előrehaladási jelentés megküldésére. A következőt látjuk: 516 jelentés érkezett meg hozzánk, és 59 darab olyan van, amely hiányzik, itt természetesen a pótfelszólításokat megtettük. Az 575 darab szerződésen belül kiemelten vizsgáltuk azt, hogy mekkora volt a vállalt állatállomány nagyságrendje nagyállat egységben, ez 20 177 nagyállat egységet jelent. Itt a teljesítés, tehát az időarányos teljesítés 18 136 nagyállat egység, ami egy mintegy 90 százalékos teljesítettséget mutat. Összességében azt tudjuk tehát mondani, hogy ha nem is 100 százalékosan, de a sokat emlegetett kritikákkal szemben mégis összességében teljesülnek az állattenyésztéssel kapcsolatos vállalások. Azt, hogy mik az okok a mintegy 10 százalékos eltérés tekintetében, a helyszíni vizsgálataink és a helyszíni elemzéseink fogják feltárni, ezeket is megkezdjük. Itt még lezárt helyszíni vizsgálatunk nincsen. A következő csoportban, amit említettem, a 2013. február 28-áig vizsgált második ütemben pedig 589 darab előrehaladási jelentés érkezett meg eddig, itt 73 olyan haszonbérlet van a látókörünkben, akik ezt nem teljesítették, itt is kimentek a felszólítások, és ezeknek a feldolgozása viszont még folyamatban van, hiszen viszonylag rövidebb idő állt rendelkezésre ezeknek a feldolgozására. Gyakorlatilag tehát párhuzamosan mennek a dolgok: egyrészt az első szakasznak a feldolgozása, a jelentésfeldolgozás megtörtént, ez alapján megkezdődtek a helyszíni vizsgálatok, folyamatban van a második szakasz jelentéseinek az összesítése és annak az értékelése, és azt követően ezeknek a vizsgálatára, helyszíni vizsgálatára is megindul.

A vizsgálatok pedig akként működnek – és itt szeretnék reagálni arra, hogy bár a meghívóban három, illetve most már négy megyével kapcsolatosan tesznek jeleznek a bizottság részéről –, mi nem abból indulunk ki, hogy a bizottsági meghívóban mely megyék szerepelnek, mi abból indulunk ki, hogy mindenkit ellenőrzünk, ez az egyik, a másik, hogy abból indulunk ki, hogy nekünk május 31-éig kell az adott időszaki jelentésünket a miniszter úrnak bemutatni, ezt követően közzétenni, ahogy említettem, anonim módon a honlapunkon, tehát mi ezekre a határidőkre készülünk, illetve magukat a helyszíni ellenőrzéseket folyamatosan, egész évben, ahogy beléptek az új haszonbérlok, annak ütemében folytatjuk. Azért azonban, hogy ne lehessen előre kiszámítani, hogy kit mikor ellenőrzünk, ezért közvetlenül csak az ellenőrzés előtt kapnak egy írásbeli értesítést a haszonbérlok a vonatkozó jogszabályokban foglalt tartalommal, és akkor megyünk ki. Ezt pedig olyan módon választjuk ki, hogy nem úgy megyünk, hogy végigmegyünk egy megyén vagy egy településen, hanem a területi irodák jelzik részünkre azt, hogy hol, mikor, hova választották ki véletlenszerűen azokat a haszonbérloket, ahova kimennek. A koordináció központilag történik szakértő bevonásával, maga a teljesítés, tehát az ellenőrzési tevékenység teljesítése pedig kimondottan a tulajdonosi ellenőrzési osztály szakemberei és a területi osztályok, most már megyei osztályaink szakembereinek a részvételével történik, és – ahogy említettem – ott, a helyszínen, a gazdaságoknak a helyszínén történik az ellenőrzés.

Köszönöm szépen, ennyit kívántam ebben a kérdésben elmondani.

ELNÖK: Köszönöm szépen, elnök úr. Megkérdezem, hogy a minisztérium részéről a kormánybiztos úr kíván-e előterjesztői kiegészítés tenni. *(Dr. Szabó Csaba: Nem.)* Nem. Akkor a képviselőknek adom meg a lehetőséget, hogy a kérdéseiket, észrevételeiket megtegyék. *(Jelzésre:)* Gógös Zoltán képviselő úr jelezte, hogy szólni kíván. Parancsoljon!

Kérdések, hozzászólások

GÓGÖS ZOLTÁN (MSZP): Köszönöm szépen. Az elnök úr elmondta, hogy hol tartanak az ellenőrzésekkel, és hogy május 31-ig lesz majd egy jelentés. Ebből akkor az következik, hogy elvileg ha valaki nem tartja be a szerződésben vállalt kötelezettségét, akkor nem egy évig, hanem két évig használhatja a földet, mert nyilván nem fogják utána már felmondani ezt..., ha felmondják is, de akkor már új bérlője nem lesz, tehát az akkor nyilván két évet jelent – de ez a kisebbik probléma. Engem az érdekelne inkább, és ez kérdés lenne az elnök úr felé, hogy mit kezdenek az olyan dolgokkal, ahol valaki azt mondja, hogy mondjuk birkával nyertem el a területet, az van az üzleti tervben, és én úgy gondolom, hogy mégsem az lesz, mert valamiért azt nem tudtam venni, hanem mondjuk helyette mangalica lesz – van ilyen ügy, azt tudom. Csak azt kérdezem, hogy ki dönt az NFA-nál ebben, hogy egy ilyen korrekciót elfogad-e vagy sem, ugyanis ha mondjuk itt ez legelőterülettel párosul – mert a konkrét ügy is azzal párosul, amit éppen mondok –, akkor azért elég nehéz megmagyarázni, hogy mondjuk első osztályú legelő minek kell a mangalicának, amit azért nyilván tönkre fog tenni, hogyha valaki odaviszi a mangalicát.

A másik: elfogadnak-e olyan ENAR-t, ahol lejelenti a bérlő, hogy neki van 250 hízómarhája, de az nem azon a területen van, ahol bérelte a földet, hanem mondjuk Zirc helyett Balatonfőkajáron, bérben. Tehát ezzel mit kezdenek? Az a lényeg, hogy a papírokon mi van, vagy az, hogy valósan szaporodott-e az állatállomány? Illetve azt vizsgálják-e, hogy a bérbeadás következtében mennyi állattartás szűnt meg mondjuk ugyanazon a területen? Ezeket azért kérdezem, mert a saját ellenőrzési tapasztalatok, amelyek nagyon sok kritikát kaptak a minisztérium részéről, úgyhogy üdvözlöm a sajtóosztály, a hozzáértő embereit, hogy milyen alapon megy egy képviselő mondjuk megnézni, hogy egy állami földet hogyan használnak – olyan alapon, hogy ez a dolga többek között. Az a tapasztalat, hogy akik összel

eladták a terményüket, és mondjuk egyetlenegy szénabálát nem hagytak meg, azok mire fel vállaltak állattartást például tavaszra, egy évre? De ugyanezt tudom mondani az abrakra is például, hogy aki bevállal 2 ezer darab disznót, és egy deka abrakot nem tart meg, mert még tárolója sincsen, akkor az miből akar állatot tartani, tehát ilyenekre kiterjed-e a szakmai ellenőrzés? Mert én azt hiszem, azt gondolom, a szakmai ellenőrzés nem abból áll, hogy bekérem az ENAR-ból az adatokat, mert ENAR-adatot viszonylag könnyű megoldani úgy, hogy a szakosított sertéstelepen van énnekem 2 ezer hízóm, erről van egy papír, vagy bértartásban van, ugyanis nem ez volt ennek a pályázatnak a célja. Én azt is tudom, hogy az egyéves kötelezettség bizonyos állatfajtáknál szakmailag nem igazán kezelhető, de ezt annak is tudnia kellett volna, aki pályázott arra a földre, és pont az elnök úr mondja azt, hogy nemigen fogta vissza az érintetteket az állattartás; azért, mert úgy gondolták, hogy ez majd nem lesz gond. Aki meg nem úgy gondolta, az meg eleve nem vállalta be.

Ez a probléma ezzel a történettel, hogy én azt látom, hogy mindenáron megpróbálják elkenni ezt a kérdést, és azt visszaigazolni, hogy ez egy helyes döntés volt, hogy ezek a bérbeadások helyes döntések voltak. Én továbbra is állítom, hogy ennek egy része hibás volt, és ha következetes lenne az NFA, és komolyan venné azt, ami a bérleti szerződésben le van írva, akkor ennek a nagy részét helyből fel lehetne mondani. Nem beszélve arról, hogy mi láttunk üzleti terveket – nyilván nem nevesítem, mert aláírtuk, hogy nem hozzuk nyilvánosságra, és nem is illik –, ahol nagyon nagy mennyiségű állatállomány beállítását vállalta valaki jó sok száz hektár föld fejében, úgy, hogy az üzleti tervben egy sor nem szólt arról, hogy ezt miből teszi meg. Mondjuk miután államivagyon-hasznosításról van szó, ha valaki valahonnan mégis előteremtette a pénzt – előteremtheti, nem vitás –, utána vizsgálja-e valaki azt, hogy honnan volt arra fedezete például? Mert általában meg szokták nézni mondjuk egy beruházás indításánál, hogy mondjuk miből nyitott induló készletet, vagy miből csinálta valaki. Ezzel valaki foglalkozott-e? De, még egyszer mondom, ez a kisebbik baj.

Azt is látom, hogy az új kiírásoknál újabb feltételek vannak, itt most öt év a határidő, és még utána 10 vagy 15 évig állatot kell tartani, ami szakmailag olyan értelemben rendben van, hogyha ezt valaki komolyan gondolja, olyan értelemben meg nincs, hogy így meg öt évig tudja úgy használni a földet, hogy igazából nincsen kötelezettsége, mert a kiírásban viszont semmilyen szankciót nem látok, tehát nincs benne kötbér mondjuk. Mert az, hogy elveszik tőle öt év múlva a földet, olyan, hogy öt évig meg használta annak a hasznát, az tehát nem szankció egy ötéves kötelezettségnél, hogy elveszik tőle a földet. Az a szankció, hogyha mondjuk visszafizettetik vele, amit kapott, amit persze nem lehet, mert uniós támogatást nem lehet visszafizetni, de valami kötbér vagy egyéb van. Ezt inkább csak kérdezem, mert ez az új pályázatoknál van így.

Én inkább arra biztatnám az NFA-t, hogy ezeknek a tapasztalatoknak a fényében azért azokat kellene inkább megbecsülni, akik most is tartanak állatot, és pont azt látom, hogy nem ez a cél, és nem tudom, mi lesz ezzel majd hosszú távon. Nyilván nem ennek a bizottságnak a tárgya a következő pályázatok kérdése, de most is volt az ért olyan döntés vörösiszap által érintett területen, ahol meglévő állattartótól vettek el 250 hektárt – ezt a Csabának mondom, mert ő ismeri azt a területet. Én nem tudom, hogy ilyenkor azt végiggondolta-e valaki, hogy mondjuk az a vállalkozás eddig min ment keresztül egy elöntött terület után, és utána meg még elveszik alóla a termelőalapot – ez biztos nagyon helyes és emberileg elfogadható döntés, de ezeket majd egy év múlva megnézzük nyilván, hogy ennek mi lett a következménye.

Én azt hiszem, hogy ez lenne a lényeg, hogy ha tényleg szakmai vizsgálat van, akkor kiderülne, hogy nem lehet galambot meg disznót tartani birka helyett, emberek, ugyanis nem azzal nyerte a földet. Én ezeket biztosan sokkal szigorúbban nézném. Nyilván ezek szerint most..., ezekre úgysem konkrétat mondok, elmondom én konkrétan is, hogy miről van szó, ha kell, de miután nincs kész a jelentés, meg, gondolom, a helyszíni ellenőrzések nagy része még

le sem zajlott, ezért ebben nem leszünk most előbbre. Én csak azt vetítem inkább előre, hogy ahol akarja az NFA, meg tudja oldani, hogy olyan ember is birtokon belül maradjon, akinek egyébként esze ágában nincsen állatot tartani.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Szabó Rebeka!

SZABÓ REBEKA (független): Köszönöm szépen a szót, és köszönöm a beszámolót is az NFA tevékenységéről. Azt gondolom, nagyon sok mindenről lehetne most beszélni. Az elmúlt – most már – másfél év földpályázatait, azt gondolom, értelemszerűen nagyon nagy érdeklődésre tartanak számot, hiszen vidéken rengeteg ember életét alapvetően befolyásolja az, hogy önök, illetve a Nemzeti Földalap hogyan hasznosítja az állami vagyont, és hogy mennyire teljesülnek azok a birtokpolitikai célok, amelyeket a kormány hangoztat.

Első kérdésem talán az volna kicsit általánosabban, hogy ami az én tapasztalatom, hogy vidéken van egy nagyon erős bizonytalanság és csalódottság annak kapcsán, ami az állami földbérlés pályázatokkal történik, ugyanis a gazdálkodók jelentős részének az a benyomása, hogy nem ezeket a birtokpolitikai célokat érvényesítik a gyakorlatban, hanem mindenféle klientúraépítésre használják ezeket az állami földeket. Szeretném megkérdezni, hogy van-e esetleg az NFA-nak arra valamiféle elképzelése, hogy ezt a bizalmatlanságot tudják-e valahogy kezelni, foglalkoznak-e ezzel egyáltalán? Én azt gondolom, hogy egy olyan pályázati rendszer, amelyben a pályázók gyakorlatilag elvesztik a hitüket, és rendszeresen visszaélésekről számolnak be, nem tudja betölteni az eredeti célját, még akkor sem, hogyha egyébként adott esetben szándékaik szerint mégiscsak ragaszkodnának az eredeti célhoz.

Sok szó esett itt az állattartásról. Én egy picit így az igazságos és méltányos pályázati körülményeket feszegetném, és azt is szeretném megkérdezni, hogy mit gondolnak arról, hogy rendszeresen nem tartják be a határidőket, amikor eredményt kell hirdetni egy-egy pályázat során. Meg van határozva a jogszabályban, egyrészt nyilván a gazdálkodónak is meg van határozva, hogy neki hány nap – 45 nap – áll a rendelkezésére, hogy a pályázat kiírásától fogva benyújtsa a pályázatát, utána elvileg 90 nap áll a Nemzeti Földalap rendelkezésére, hogy meghozza a döntést, de van, amikor hónapokig csúsznak ezek az eredmények, és mivel a mezőgazdaságban nyilván van egy gazdasági év, ezek ebbe belecsúsznak, és ilyenkor nagyon nagy problémák vannak, hogy ezeket a földeket a pályázók nem tudják megművelni, és olyan is van, hogy ilyenkor ezt önök megbízási szerződéssel hasznosítják. Szeretném megkérdezni, hogy mit gondolnak erről, hogyan lehetne ezt a problémát orvosolni, hogy nem tartják be a határidőket.

Ezzel kapcsolatos az a kérdésem is, hogy hogyan dől el az, hogy ha egy pályázatot önök eredménytelennek nyilvánítanak. Nemrég egy írásbeli kérdésemre kaptam a miniszter úrtól írásban rögzítve egy olyan választ, hogy bizonyos Somogy megyei pályázatok eredménytelenek voltak, amikor ennek semmiféle nyoma nem volt a honlapon, és egyik gazdálkodó sem kapott erről értesítést. Tehát úgy érdekelne, hogy akkor ez tulajdonképpen hol dől el, és akkor mikor lesznek ezek – nem tudom – nyilvánosságra hozva.

Aztán ha már a bizalomnál tartunk, Szabó Csaba biztos úr éppen tegnap – igen, ma kedd van –, tehát hétfő reggel beszélt az ATV-ben, figyeltem, az állami földbérlés pályázatokról, és akkor azt mondta, hogy nincsen szubjektív pontszám ezekben a pályázatokban. Én most így visszakerdeznék akkor esetleg, elnök úr, hogy akkor hogyan zajlik ez az értékelés tulajdonképpen, van-e végül is szubjektív pontszám, vagy nincs, hiszen láthattuk azt, hogy a 2.7. pontra, a gazdálkodási tervre 10-szer 15 pontot lehet kapni, és eljárás is van azért folyamatban, mert volt olyan pályázat, ahol erre a részre szóról szóra ugyanaz volt a pályázat, és az egyikre kevesebb pontot, feleannyi pontot adtak, mint a másikra. Én csak kérdezném tényleg, hogy önök mit gondolnak, van-e szubjektív rész ebben a pályázatban,

vagy hogyha nincsen, akkor melyek azok a kritériumok konkrétan, vannak-e ilyen kritériumok, elérhetőek-e ezek valahogyan, hogy milyen kritériumok alapján pontozzák ezeket a pályázatokat?

Én azt gondolom, hogy bár ennek a bizottsági ülésnek alapvetően az elmúlt pályázatok értékelése vagy megvitatása a témája, de mivel tudjuk, hogy önök újabb és újabb állami földek pályáztatására készülnek, ezért én azt gondolom, hogy nagyon fontos ezeket a kérdéseket tisztázni annak érdekében, hogy talán legalább a maradék földek valóban a birtokpolitikai céloknak megfelelően találjanak gazdára, és tulajdonképpen önöknek is legyen egy lehetősége arra, hogy azt az átláthatatlan folyamatot, ami eddig az állami földbérletek pályázata körül zajlott, most így rendbe rakják, és akkor egyfajta tiszta lappal nyissanak egy új pályázati rendszert. Én azt gondolom, hogy ha ezek közül a kérdések közül sokat tisztázni tudnának, akkor ezzel ezt jelentős mértékben elősegítenék.

Egyelőre ennyit szeretnék kérdezni, köszönöm.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Sáringer-Kenyeres Tamásé a szó.

SÁRINGER-KENYERES TAMÁS (KDNP): Köszönöm a szót, elnök úr. Bennem felvetődött közben, mikor Gögös képviselőtársam beszélt, hogy tulajdonképpen most akkor bűnbakot jöttünk-e keresni, vagy pedig azért jöttünk, hogy az Ellenőrző albizottság megpróbáljon tájékozódni az első napirendi pont vonatkozásában. Én azt a témát is felvetném, és képviselőtársamtól várnám a választ igazából rá, hogy feltétlenül az NFA-t – nem akarom megvédeni egyébként az NFA-t – kell-e hibáztatni azért, hogy olyanok is földhöz jutnak, akik esetleg nem tartják be a szabályokat, a földhöz jutás szabályait akár az állattartás vonatkozásában, akár egyéb vonatkozásban. Ezt azért mondom, mert én Ángyán tanár úrtól tanultam annak idején a pályázatírást, 2004-től folyamatosan pályázatokat írtunk, és egy idő után eltekintettünk az utógondozásától a pályázatnak, tehát a megvalósítási időszakban, mert óriási leleménnyel próbáltak a pályázók kitérni a kiszabott ösvényről, maradjunk ennyiben, tehát amire aláírták a pályázati szerződést. *(Gögös Zoltán: Akkor rossz a kiírás!)*

Magyarul trükkösek itt a pályázatban részt vevők is *(Gögös Zoltán: Hát persze!)*, tehát nem kellene mindjárt azt mondani, hogy itt mindenért egy valaki a hibás, példának okáért most az hangzott el, hogy az NFA, hanem inkább azt próbáljuk meg kideríteni, hogy ha előfordulnak ilyen visszasságok, akkor valójában hol rejlik a hiba. Ezért vagyunk Ellenőrző albizottság. *(Gögös Zoltán: A szubjektív ponthatárnál!)* És hogyha ezt megtaláltuk, hogy hol rejlik a hiba... Ne úgy jöjjünk ide, hogy mi hozzuk a hibát, hanem hallgassuk meg a másik felet, elmondjuk, érveket ütköztetünk, s a többi, kivizsgálják a dolgot megfelelő módon, és utána akkor azt mondjuk, hogy, igen, ez hiba volt, ezen tessék módosítani. Én úgy ítélem meg, hogy ez a mi feladatunk itt akár a mai napon, akár a jövőben.

Köszönöm a szót.

ELNÖK: Köszönöm. *(Jelzésre:)* Ángyán József!

DR. ÁNGYÁN JÓZSEF (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Mindenekelőtt köszönöm a tájékoztatást, ami azt illeti, hogy hogyan is történik az ellenőrzés, mert valóban ezt is meg kell ismerjünk, az eljárásrendet. De tulajdonképpen azt hiszem, azért jöttünk össze, hogy az eredményéről tájékozódjunk, amihez viszonylag kevés muníciót kaptunk – talán majd az Ellenőrző Bizottság vagy a felügyelőbizottság beszámolójában több ilyen jellegű információ is lesz, úgyhogy, remélem, a második napirendi pont kapcsán több információnk lesz. Azért megköszöném, ha az elnök úrtól – annak ellenére, hogy május 31-éig szól a határidejük, amíg nyilvánosságra kell hozni, ha jól értem, a jelentést, az első év eredményeiről szóló jelentést, először a VM-miniszternek juttatják el, azután, ha jól értem, nyilvánosságra hozzák,

és felteszik az NFA honlapjára, no de ha lehetséges volna, hogy – valami előzetes információt is kapjunk, azt szívesen vennénk, azt is tudomásul véve, hogy a helyszíni ellenőrzések még folyamatban vannak, tehát végső eredményt nyilván nem fog tudni mondani.

Talán annyit megenged, hogy némi szkepticizmussal azt mondjam, hogy nincsenek kétségeim afelől, hogy egy igen nagy százalékos arányban rendben valónak fogják találni a pályázatokban, az üzleti tervekben leírt vállalatokat (*Gögös Zoltán: Így van!*), hiszen ha a pályázati rendszer eredményeként megnézzük, milyen célcsoportokhoz jutott az állami föld – és ez nyilván a pályázati rendszerből magából fakad, tehát a hibát én magában a rendszerben látom, ahogy az itt talán el is hangzott már –, akkor nincs kétségem afelől, hogy ha mondjuk a földterület 80 százalékát a pályázók 10 százaléka, felső 10 százaléka vitte el, és azután a föld maradék 20 százalékán osztozik a 90 százalék pályázó, nincsenek afelől kétségeim, hogy egy ilyenfajta rendszerben, és abban a rendszerben, ahol a szubjektivitásnak a pályázatok elbírálásánál nem kis, 40 százaléknyi szerepet hagy a pályázati rendszer a 2.7. pont révén, ahol is gyakorlatilag semmit nem mond arról, hogy mitől lesz az üzleti terv gazdaságilag vagy szakmailag megalapozott, ha ilyen feltételekkel adja oda az NFA, utána nagyon nehéz bármit is számon kérni a tekintetben, hogy szakmailag vagy gazdaságilag mennyire megalapozottak a vállalásai, és a célcsoportok ismeretében, mondom még egyszer, nincsenek kétségeim afelől, hogy nagy arányban teljesítettnek fogják minősíteni a pályázatokat.

Én is azt gondolom, ami itt már elhangzott, hogy viszonylag egyszerűen lepapírozható az állatprobléma, annyira erre lett kihegyezve az egész pályáztatás – értem én, a szakosított telepeknek földre van szüksége, a legnagyobb tőkécsoportoknak megint földre van szüksége, és nyilván ezekhez a körökhöz kerül a föld –, nos, le lehet ezt egyszerűen papírozni, ahogy a példa is mutatta, amit ugyan nem nevesített Gögös Zoltán, de pontosan tudni, miről van szó. Lehet lízingelni állatokat, fel lehet mutatni az ENAR-számokat, aztán máshol, másokkal más telephelyen lehet tartatni ezeket az állatokat, és ehhez képest lehet több száz hektáros legelőket is bérben tartani, az államtól bérbé venni, nyilván a támogatás ugyanarra a 10 aranykoronás legelőre is ugyanakkor az Európai Közösségből, és akkor is különösen megéri ez a dolog, hogyha ráadásul művelni sem kell, mert nem én foglalkozom az állat tartásával, nincs is állatom, csak formálisan, papíron, ENAR-számaim vannak. Ez az első megjegyzésem azzal kapcsolatban, hogy az eredmények vajon mit fognak a végén mutatni. Lássuk azért, kíváncsian várom a május 31-ei jelentést.

Az állatlétszámot illetően azért, azt hiszem, elég furcsa számokat lehet kihozni, hogyha az országos összállatlétszámot nem figyeljük – és ez az előzőekből fakad. Ez ugyanolyan, mint a munkahely-teremtési támogatás problémája, ahol mondjuk építtek egy 2400-as tehenészetet, 58 munkahelyet létesíttek ezen a tehenészetben, de négy másik telepről hordom össze oda az állatokat, és azt a négy másik telepet meg le is dózeroltam, és 150 munkahelyeket szüntettek meg – az országos mérlege ennek mínusz majdnem száz munkahely, de jár neki a munkahely-teremtési támogatás, mert létrehozott új munkahelyeket. Ugyanígy, gondolom, itt is érdemes lenne megnézni, hogy az az állatlétszám összességében növekedett-e, ami itt, a pályázatok keretében kimutatásra kerül. Azt nem szabad hozzáadni úgy generálisan az országos állatlétszámhoz, mert egy jelentős részben én is azt tapasztalom, hogy az állatlétszámokkal ilyenfajta játék zajlik. Ebből a szempontból tulajdonképpen az országos összesen az érdekes.

Nagyon érdekes a pályáztatott, nem pályáztatott területek aránya, az eredményes és eredménytelen pályázatok, a pályázatok eredménytelenné minősítésének a problémája és azután az eredménytelen pályázatoknak adott körökhöz, megbízási szerződéssel adott körökhöz juttatása, vagy a ki nem írt pályázatok esetén ugyancsak 2-3 éven keresztül újra ismételt megbízási szerződések, amelyeket elvileg az NFA-törvény nem tette lehetővé, hogy újra megbízási szerződéseket kössön a Földalap ugyanazokkal az érdekeltségekkel, miközben helyben a gazdák várják, hogy a lejárt szerződések után végre hozzájussanak a földhöz. Jó

lenne, hogyha ezzel kapcsolatban valami álláspontot kialakítana az NFA, illetve talán a tárcá, itt van az államtitkár úr is, bár én ezt már megkérdeztem tőle, hogy mi a véleménye, ismétlésnek vagy nem ismétlésnek minősül-e az ilyen típusú szerződés, és a mostani földtörvény-módosítással ez vajon szinkronban van-e az ismétlés, nem ismétlés kérdéskörében. Ugyanarról az állami földről van szó a megbízási szerződés esetén is, mint amit pályázattal bérbé adunk, tehát ilyen értelemben nagyon nagy különbséget nem lehetne tenni. El kellene döntenie a tárcának, hogy hogyan is van ez, háromévente újraismételve ugyanazzal a társasággal lehet-e megbízási szerződést kötni, miközben félévente az ott élő 16 gazdacsalád bejelenti az NFA elnökének meg a megyei elnökének is, hogy akár velük kössenek akkor megbízási szerződést, merthogy azt mondtuk, hogy a helyben lakó gazdálkodó családokkal fogjuk ezeket a szerződéseket megkötni, és nem az ott addig működő tőkéstársaságokkal.

Azt hiszem, hogy az ellenőrzések eredményei alapján a pályázattal rendszer egészét is érdemes lenne átgondolni. Itt nemcsak arról van szó, hogy öt év alatt kell teljesíteni az állatlétszámot, hanem hogy a rendszerbe kódolva vannak azok a feszültségproblémák, amelyek aztán az elbírálás során világossá váltak, és amelyek gyűrűznek az országban, vidéken. Azt gondolom, értelmes lenne ez alapján mégiscsak leülni, és átgondolni, hogy ugyanazzal a rendszerrel kell-e folytatni az állami földek bérbéadását, vagy sem. Nyilván ezzel kapcsolatban nem az NFA-elnök úr véleményét kérem, hanem a jelen lévő államtitkár úr véleményét, aki ezt a földügyet felügyeli. Mit gondol erről, ugyanígy folytatható-e azokkal a súlyos hibákkal a pályázati rendszer, amelyek ezekhez a feszültségekhez vezettek?

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. *(Jelzésre:)* Varga Géza kért még szót. Öné a szó.

VARGA GÉZA (Jobbik): Köszönöm a szót. Én is köszönöm az elnök úrnak a beszámolót, amely az ügyrendet, az ellenőrzések ügyrendjét tekintve valóban tökéletesnek mondható, de ha lehetne, így a második körben én kérném szépen az ügyrendi beszámolón túl egy kicsit több érdemi eredményét ennek a vizsgálatnak. Tudjuk, hogy félúton vagyunk, ezt megértettük, és így azért nyilván végleges statisztikákat nem fog tudni mondani az elnök úr, de mégis, mik voltak a nagyobb hibák, hiányosságok? A legnagyobb hiányosság az, hogyha valaki nem nyújtotta be a jelentését az adott időre.

Összességében egy picit talán korai ez a mai meghallgatás a tisztelt jelenlévő vendégeink részéről, hiszen egy folyamatban lévő dologról van szó, és mint azt megtudtuk, május 31-én fog ez lezárulni. Úgyhogy én már most szeretném kérni vendégeinket is és az elnök urat is, hogy június 1-jére hívjunk össze egy következő ülést, és akkor már valóban még több konkrétumról hadd halljunk! *(Gőgös Zoltán: Kihelyeztetet!)*

De ha már így összejöttünk, akkor azért a múlttal kapcsolatban annyit hadd mondjak, hogy az elnök úr vendégszeretetét élveztem talán három napig az NFA-ban, amikor is ilyen egyéni vizsgálódásokat végeztem különböző konkrét pályázatok esetében, az elnök úrtól kaptam egy kis irodát, az általam kért pályázati számokat sorban hozták a kollégák, és én azokat ott meg tudtam nézni. Huszon-egynéhány pályázatot néztem akkor át tételesen, lapról lapra, és bizony ebben a huszon-egynéhány pályázatban már akkor találtam olyanokat, olyan tényeket, momentumokat, amelyek az adott pályázat alapján a pályázó kizárására lettek volna alkalmasak a rendszerből. Egy baráti beszélgetésben úgy néhányat ebből akkor is mondtam az elnök úrnak, de a magam részéről ennek a következménye az lett, hogy feljelentést tettem a legfőbb ügyésznél, mintegy 12-15 konkrét hiányosságot, pályázatszámommal, ténnyel, számmal, adattal megjelölve tettem egy feljelentést a legfőbb ügyész úrnál, aki ezt nagyon gyorsan, illetve egy hónapon belül továbbította, azt hiszem, a Fejér megyei ügyészségnek, majd a Fejér megyei ügyészség a fővárosi ügyészségnek, aztán ez eltartott néhány hónapig, amíg az

ügyészség így dobálta, mint a forró krumplit, egyik a másik kezébe. Majd végül a fővárosi ügyészség egy rendőrségi pótnyomozást rendelt el, ezt nem tudom, az elnök úr bizonyára észlelte ezt a pótnyomozást, akkor engem az ügyészség arról tájékoztatott, hogy akkor egy rendőrségi pótnyomozás megtörtént, majd ennek lezárásával kaptam egy levelet, amelyben felsorolja a fővárosi ügyészség mindazokat a konkrét hiányosságokat és jogszabálysértéseket, amelyeket én feltártam, felsorolja ezeket, és azzal fejezi be, hogy mindezek ellenére törvénysértés nem történt, illetve, bűncselekmény nem történt, bocsánat, bűncselekmény nem történt. Tehát egyik – mondjuk így – vádpontomat vagy észrevételemet sem cáfolta az ügyészség, de bűncselekmény nem történt, ezért bűncselekmény hiányában ez a folyamat itt megszakadt.

Ezt csak azért mondtam el, mert az elnök úrral azóta nem találkoztunk, hogy ebben a vizsgálatban segítőkész volt. Én szeretnék majd ismét bemenni az NFA-ba, és ugyanezeket a pályázatokat, ezeknek a pályázatoknak a konkrét jelentését, amit a pályázó küldött be, és a jelentésnek az eredményét szeretném majd ismét megtekinteni, csak azért, hogy ezeket konkrétan is végig tudjam követni, hogy akkor ez a folyamat hogyan is zajlik. Ezekben azért elég érdekes dolgok voltak, például olyan, hogy a pályázó a pályázatában 0,02 munkahelyet ajánl hektáronként, tehát amikor néztem a pályázatot, majd az értékelésnél, az értékelőlapon már a 2 és 3 közötti munkahely volt bejelölve, természetesen egy magasabb pontszámmal. Erre értem azt, hogy ezek a pályázónak a kizárására már akkor alkalmasak lettek volna, de valóban úgy hangzik a kommunikáció a kormány részéről, hogy nincs itt semmi baj, minden rendben van, csak az ellenzék feleslegesen tépi a száját, és tulajdonképpen minden jogszabály szerinti.

Valamelyik képviselőtársam mondta, hogy nem az NFA vezetőihez kellene ezt címezni – igen, Sáringer-Kenyeres Tamás kollégám mondta. Azért az NFA-hoz tudjuk ezeket címezni, hiszen a kormányhatározat az NFA jogkörébe és kötelezettségébe teszi az ellenőrzéseket és egyáltalán a pályázat lebonyolítását, tehát én azt gondolom, hogy az NFA tud erre valódi választ adni. Ugyanakkor valóban már a vizsgálódásaim során kaptam azt a választ az NFA képviselőitől, nem biztos, hogy pont az elnök úrtól, lehet, hogy az elnökhelyettestől vagy mástól, hogy de hát mi mindent a kormányrendelet szerint csinálunk. Tisztelt hölgyeim és uraim, ez a problémánk, hogy a kormányrendelettel van komoly baj. Én tudom, hogy az nem ennek a bizottságnak a hatásköre, hogy akkor azt most akár megváltoztassa, de azért a bíráló véleményt talán el lehet róla mondani, hogy, igen, itt tulajdonképpen ezzel, az NFA-földek pályáztatásával kapcsolatban arról van szó, hogy kormányrendeleti szintre emeltük a törvénysértést, tehát a kormányrendelettel fedezzük azt a bizonyos 150 pontos szubjektív pályázati tételt, ami negyven-egynéhány százaléka az elérhető pontszámnak, és innentől kezdve hogy egy kormányrendelet van róla, az a törvény, és hogyha azt a törvényt mindenki betartja, akkor a törvényesség útján vagyunk. Nem, nem vagyunk a törvényesség útján. Az a kormányrendelet ilyen értelemben irányított – enyhén szólva. Hogyha azok a szabálytalanságok meg tudnak történni, amiket én magam is feltártam, és azokat a kormányrendelet fedezi, akkor a kormányrendelettel súlyos bajok vannak.

Elnök úr, én azt kérem akkor, hogy egy picit azokból az érdemi adatokból mondjon valamit, ha esetleg van már a birtokában, vagy akár csak egyfajta tapasztalat. Tudom, hogy a vizsgálat ezen szakaszában még csak szubjektív lehet, legalábbis nem számszerűen, tudományosan összerakott, de akkor azokból egy picit többet, hogy tehát ez a munkahely-teremtési része hogy teljesült a pályázatoknak, az üzleti tervek hogyan teljesültek, hiszen ezen már többször hivatkoztam vizsgálódásaim során olyan agyament élelmiszer-feldolgozó üzemeket írtak be a pályázatba – majd alkalomadtán fogom tudni, hogy konkrétan melyik az a pályázó, de itt most ezt természetesen nem akartam mondani –, hogy talán egy barlangszerű építménybe csinál élelmiszer-feldolgozó üzemet, aztán volt, amelyik beígérte az ökológiai gazdálkodást, de látszott, hogy fogalma nincs, még egyszer el nem olvasta az ökológiai

növénytermesztés vagy állattartás szabályrendszerét, szóval egészen elemi dolgok voltak a 150 pontos üzleti tervekben. Tudom, hogy ezekre most nem tudunk kitérni, illetve a másik a nagyon részletesség véglete ennek a skálának. De azért annál egy picit, hogy az elnök úr általánosságban az ügyrendet elmondta, és ezt a 90 százalékos teljesítettséget az állattartásban, ennél egy picit ha részletesebben megtenné, hogy mondana még a vizsgálat eredményeiről valamit. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. (*Jelzésre:*) Jakab Istvánnak adok szót.

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm a szót, elnök úr. Nagyon röviden, hisz én nem vagyok tagja a bizottságnak –, de köszönöm a lehetőséget, hogy itt lehetek –, nem akarom itt a bizottsági tagok időkeretét kihasználni. Mindennek rendelt ideje van. Azt gondolom, itt az ideje annak, hogy nyugodt, higgadt hangnemben beszéljünk ezekről a kérdésekről, de itt lesz az ideje annak is, amikor lezárulnak a vizsgálatok, és valóban érdemi adatok állnak rendelkezésre, és nem próbálunk különböző számsorokkal addig – egymás idegrendszerét úgymond feszítve – dobálózni, amíg nem látjuk a konkrét adatsort. Az adatsor elkészül, a vizsgálat meglesz, és akkor érdemben átlátjuk a rendszert.

Az állattenyésztés miatt kértem szót, elnök úr, ugyanis mint képviselő kollégáimmal együtt tettem javaslatot arra, hogy az állattenyésztés kapcsán – és ez, azt gondolom, valamennyiünk véleményével találkozott – az a folyamat, és nem visszamutogatni akarok, félre ne értse senki, hogy öt évre bevállalja valaki, és utána majd azt csinál a földdel, amit akar, szűnjön meg. Ezért született meg az a döntés, hogy állattenyésztésben általában míg egy állatállomány kialakul, a tenyészállatból állomány lesz, a napostól az értékesítésre váró hízott bikáig, az idő, tehát nem borítom fel a tenyészállatpiacot, időt adok, kifutást adok, és lehetővé teszem, hogy az illető gazda, gazdaság azt az állatállományt kialakítsa. Ezért mondtuk, hogy legyen idő, míg az állomány kialakul, felfejlődik, de az első lépéseket meg kell tenni már az első évben, és ezt követően pedig az a tisztességes, és én nagyon jónak tartom azt, hogy amíg a földet használja, addig tartja az állatállományt (*Gógös Zoltán: Ez jó!*), nincs trükközgetés. Ez nagyon üdvözlendő, ez tökéletesen benne van a rendszerben, azt gondolom, ez üdvözlendő.

Még egy dolog a megbízásokkal kapcsolatban. Föld parlagon egy négyzetméter sem maradhat. Azt is tudjuk, hogy pályázni, pályáztatni csak a rendezett státuszú területeket lehet, tehát mindaddig, amíg nem tisztázott egy-egy területnek a státusza, látjuk, milyen helyzetek alakulnak ki a tulajdonosi kört érintő öröklés kapcsán, osztatlan közös, egyebek, és ez begyűrűzik az állami területek esetében. Azt gondolom, nagyon fontos, hogy minden négyszögöl föld hasznosítva legyen, és amikor eljön az ideje, amikor a státusza rendeződött a területnek, akkor pedig mindenképpen pályáztatás útján kerüljön használóhoz.

Én ennyivel akartam hozzájárulni, köszönöm szépen. (*Gógös Zoltán: Lehet erre mondani valamit? Egy mondat.*)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Egy egyperces, Gógös képviselő úr.

GÓGÖS ZOLTÁN (MSZP): Igen, elnézést, csak nem tudom megállni, hogy Jakab alelnök úrnak ne mondjak valamit. Világossá tetted innentől kezdve, hogy az összes üzleti terv, ami egy év alatt hízómarhát vállalt, komolytalan volt, amit mi mindig mondtunk, ugyanis nem lehet megcsinálni, meg lehet csinálni a baromfit meg a disznót, maximum, nyulat, ilyeneket. De hogyha egyszer ez volt a pályázati kiírás és valaki egy szubjektív pontozással ez alapján az üzleti terv alapján nyert, akkor a rendszerben óriási hiba van. Tehát sokkal jobb az a technika, amivel most az új pályázatok kiírásra kerültek, én csak azt kérdeztem, hogy van-e annak valami szankciója, hogyha öt év után – mert akkor nyilván öt év

után van ellenőrzés – azt mondja, hogy bocsi, de nem sikerült megcsinálnom az állat... Tehát ne csak az legyen a szankció, mert akkor öt évig használta a földet úgy, hogy ő bevállalt valamit, és ezt tartom én problémának, mert ezekre az üzleti tervekre mondtam azt, hogy nem lehet megcsinálni. Honnan vesz 100 millió forintot egy néhány tízezer forinttal alapított betéti társaság arra, hogy vegyen egy éven belül 250 kész, komplett hízómarhát? Aki ezt leírja, annak nem földet nem lenne szabad adni, azt örökre el kellene tiltani az ilyen pályázattól, meg azt is, aki azt leírja, hogy őneki majd nem kell műtrágyázni, mert lesz sok birkája, és akkor lesz majd ilyen...

Ezeket csak azért mondtam el, mert ezek nyertek működő állattartókkal szemben, tehát ez a probléma a dologban. Most meg azt látom, hogy el fogjuk kenni az ügyet, és náluk marad a föld, úgy, hogy egyébként semmihez nem értenek, semmihez az égvilágon.

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): Elnök úr, egy félmondatos reagálásra kérek lehetőséget.

ELNÖK: Egy viszonttegyperces.

JAKAB ISTVÁN (Fidesz): Azt gondolom, hogy a rendszerváltás óta talán nem ez az első pillanat, amikor megjelenik egy pályázati rendszer, és már a legelején kiderül, hogy korrekcióra van szükség. Megtörtént a korrekció, és még a 200 ezer hektár ezután következik. Köszönöm szépen. (*Gőgös Zoltán: Na, az lesz a vég!*)

ELNÖK: Köszönöm szépen. Mielőbb válaszára megadnám a szót, egyetlen mondatot szeretnék hozzátenni az elhangzottakhoz. Éppen azért tartjuk, én személyesen is azért tartom fontosnak, hogy tisztázzuk az ellenőrzések kérdését, mert a pályázatok személyes vizsgálatok is az derült ki, hogy azok, akik a szakmai realitások alapján tették meg a vállalásaikat (*Gőgös Zoltán: Mind bukott!*), mert helyben régóta gazdálkodtak, azok az esetek jelentős számában nem nyertek a pályázaton, mert velük szemben olyan nyert, aki esetleg korábban nem is gazdálkodott, de a szakmaiságot figyelmen kívül hagyva nagy vállalásokat tett, és ezektől a felelőtlen vállalásoktól tett nyertesektől, ha nem teljesítik azt, amit vállaltak, márpedig tudjuk, hogy szakmai alapon ezeket nem lehet teljesíteni, igenis meg kell tőlünk vonni a földet, mert ez visszaélés volt a rendszerrel. Lehet, hogy a rendszer jó szándékúlag lett kitalálva, de nem sikerült eltalálni, hogy ne lehessen vele visszaélni, ezért ahol visszaéltek vele, ott legalább annyi korrekcióra szükség van, hogy el kell venni azoktól, akik visszaéltek. Ezért is szeretnénk látni, hogy akkor ez a rendszer hogyan működik, és ezért tettük fel ezeket a kérdéseket.

Akkor válasza visszaadnám a szót először az elnök úrnak.

Dr. Sebestyén Róbert (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet) válasza, reflexiója

DR. SEBESTYÉN RÓBERT, a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet elnöke: Köszönöm szépen a szót. Megmondom őszintén, a kérdések, felvetések bőségével küszködök, úgyhogy nem biztos, hogy azonnal mindegyikre választ tudok adni, illetve választ tudok adni, csak nem biztos, hogy az időkeretünkbe belefér, úgyhogy előre is elnézést kérek.

Talán azzal kezdeném, amit az elnök úr elmondott. Kérem, a haszonbérleti szerződésnek része az, hogy amennyiben a szerződésszegés megáll, akkor a szerződést felbontja az NFA – ilyen marha egyszerű, fogalmazzunk így, már elnézést az egyszerű kifejezésért. (*Gőgös Zoltán: Kíváncsian várjuk!*)

A másik dolog: nem akarok belemenni abba a polémiaiba, amit Gőgös képviselő úr, illetve Jakab István alelnök úr itt folytatott, de azért én úgy gondolom, az mégiscsak jelzés értékű, hogy azért semmi sem örök. Tehát hogyha valahol korrigálni kell, akkor természetesen

korrigálni kell. Erre majd jó alkalom lesz az, amikor végre megvannak egy adott teljes időszaknak az ellenőrzési adatai, azokból le tudjuk szűrni a következtetéseket.

Én mindenkit óvnék két dologból, bár nem tisztem. Az egyik az, hogy ne essünk olyan hibába, mint a pályázati eljárások során folyamatosan fejünkre rótt dolog, hogy egy nagy sokaságból kiragadott néhány számot alapján örök érvényű igazságokat mondunk, és utána nem áll meg, mert lehet mondjuk száz pályázat eredményéből következtetést levonni, de teljesen más, amikor már 2600 pályázaton túl vagyunk. Ez az egyik dolog. A másik dolog, amit ezzel kapcsolatban mondani szeretnék, hogy igen, az ellenőrzés tapasztalatai, azok... nem véletlen, hogy a jogszabály is úgy rendelkezik, hogy a tulajdonosjog-gyakorló elé kell tární, a tulajdonosjog-gyakorló majd akkor el fogja dönteni azt, hogy szükséges-e a pályázati rendszeren módosítani vagy nem.

Engedjék meg, hogy hátulról előre menjek, mint a rák, mert így talán frissebben megmaradtak a kérdések.

Varga Géza képviselő úr jelezte azt, hogy a kormányrendelettel van a baj. Én nem tudom, hogy a kormányrendelettel baj van-e, nincs jogom sem egyéb tisztem, hogy ezt minősítsem. Mi most a kormányrendelet alapján járunk el, mert ez a feladatunk, és még egyszer jelzem, hogy az ellenőrzések eredménye alapján én el tudom képzelni azt, hogy valamilyen változtatást tesz, ha szükséges.

A feljelentésekkel kapcsolatosan: köszönjük szépen – nem tudok mást mondani rá –, tudniillik most már sorra azt tapasztaljuk, hogy teljesen mindegy, hogy az NFA miként, hogyan jár el, egyik nap egy feljelentés, utána egy másik nap egy feljelentés, hogyha a feljelentéseknek az a célja, hogy magát az NFA-t lehetetlenítse el a rá rótt feladatok ellátásában, abban valóban zavart okoz. De jelezném azt, hogy azért én, nagyon őszintén, csínjában bánnék ezekkel a dolgokkal, mert azért a másik oldalon is vannak emberek, és ők is felszólalhatnak adott esetben. *(Varga Géza: Ezt nem egészen értem, elnök úr.)*

Még egy dolgot ezzel kapcsolatosan. Én úgy hiszem, és ezt a Varga képviselő úr által elmondottak is alátámasztják azért, hogy az, aki megkeresett bennünket képviselőként és jogosultként, de ideértem a hatóságokat is, akár nyomozóhatóság, akár felügyeleti hatóság, mindenkit maximálisan kiszolgáltunk, mindenkinek maximálisan megadtuk a rendelkezésre álló információkat.

Azzal kapcsolatosan, amit a képviselő úr kért, hogy akkor mondjak több konkrétumot a vizsgálattal kapcsolatosan, még egyszer mondom, nem szeretnék abba a hibába esni, hogy egy viszonylag kis befejezettségi szint mellett, illetve stádium mellett előre bocsátunk olyan következtetéseket, amelyek adott esetben a végén megborulnak, és nem állják meg a helyüket. E tekintetben tehát nagy tisztelettel kérem a bizottság tagjainak a türelmét is, hogy várjuk meg, amíg a vizsgálati időszakot lezártuk, és a jelentésünket megtettük a miniszter úrnak.

Ángyán képviselő úr részére a felvetett kérdésekre, ha nem is mindegyiket tudom most idő hiányában megválaszolni, de azért jelezném azt, hogy én nem érzékelem ezt az arányt, amit jelzett, hogy most mindössze a pályázók 10 százaléka kezében összpontosulna a megpályázott területek 90 százaléka. Én ezt, megmondom őszintén, egy... *(Dr. Ángyán József: Nyolcvan!)* Még a 80 sem, ezt én egyszerűen kizártnak tartom, mert a mi számaink nem ezt mutatják, és a mi számaink az összpályázati számok alapján kerültek bemutatásra, és ezt rendszeresen közzé is tesszük.

A másik dolog pedig, hogy az állattenyésztés volumenének, tehát a nemzetgazdasági szintre tett volumenének, az agrárgazdaság egészére való kihatásának az értékelését kéri tőlünk, illetve annak a bemutatását, valamint a foglalkoztatás is szóba került. Megint csak felvetem azt, hogy nagyon sokszor elfeledkezünk arról, hogy a Nemzeti Földalapba tartozó, haszonbérlet tárgyát képező termőföldterület egy apró töredéke Magyarország összes mezőgazdasági termőterületének. Tisztelettel megkérdezem, hogy hol van a másik 20 százalék, vagy, bocsánat, a 80 vagy 85 százalék, és akkor miért az NFA-n kérik számon

azt, hogy önmagában a pályázati rendszerén keresztül helyből meg tudja lódítani, és meg tudja változtatni az állattenyésztési arányokat? Annak erejéig igen, amely erejéig mi a pályázatokat le tudjuk zárni, és az új haszonbérleteket meg tudjuk kötni, de ezt országos szinten és országos kihatásúként minősíteni, ez, én attól tartok, eléggé távol áll a realitásoktól. ...Gyorsan átnézem még azt a néhány kérdést, amit feltett a képviselő úr.

Elhangzott az, hogy a képviselő úr szkeptikus. Megint csak arra tudok utalni, hogy az elején vagyunk a helyszíni vizsgálatoknak. Várjuk meg a vizsgálatok eredményét! Én egyet tudok: a szerződésekben benne van az, hogy amennyiben nem teljesítenek, akkor azt fel kell mondani. De azért hozzá kell tenni még egy dolgot: ezek a szerződések a polgári jog szabályai szerint kötöttek, mindkét félnek be kell tartania az erre vonatkozó szabályokat is és ezen előírásokat. A szerződés nem egy egyoldalú valami. Hozzáteszem: összehasonlítva a korábbi kormányzati időszakok idején kötött haszonbérleti pályáztatás, majd pedig közvetlen szerződéskötések időszakával, ideérttem akár az ÁVÜ-s, akár az MNV Zrt.-s időszakokat, akár az első NFA-s időszakokat is, tessék megnézni azokat a szerződéseket, hogy hol vannak benne azok a biztosítékok, amelyek viszont a mostani szerződésekben benne vannak! Nem lehet kirobbantani, kérem, a nem teljesítő haszonbérletet a szerződésből. (*Göögös Zoltán közbeszól.*) Itt legalább benne van az, hogy ha nem teljesít, akkor a szerződés megszűnik.

A képviselő asszony kérdésével kapcsolatosan: engedje meg, hogy csak kiragadjak néhány momentumot ebből. Az egyik az, hogy a birtokpolitikai irányelvek érvényesülnek vagy nem. Én úgy gondolom, hogy ha a megkötött haszonbérleti szerződések, terület tekintetében megáll az az információ – márpedig megáll, és leellenőrizhető –, hogy több mint 80 százaléka a természetes személyű gazdálkodók, östermelő családi gazdálkodók, egyéni gazdasági vállalkozók kezébe került, akkor, úgy gondolom, e tekintetben érvényesült. Arra pedig, hogy az állattenyésztési vonatkozások milyen mértékben teljesülnek, majd választ fog adni az ellenőrzési folyamatok eredménye.

Ami pedig azt illeti – ha jól emlékszem, úgy fogalmazott –, hogy bizonytalanság, illetve..., nem is tudom, mi volt a másik jelző, amit tetszett használni... (*Szabó Rebeka közbeszól.*) ...talán csalódottság – lehet, hogy az volt –, minden olyan lényeges információt és a kimenetét a pályázatoknak és az eredménynek közreadunk, ami alapján, úgy gondolom, megfelelően kommunikáljuk ezeknek a folyamatoknak az eredményeit is. Ezért, megmondom őszintén, nem értem azt, amit ön felvet itt e tekintetben. Azt megértem, és erre többször is kitértünk, sőt ezen bizottság korábbi ülésén is elmondtuk, hogy sajnos e tekintetben tényleg olyan a rendszer, hogy ha egy szűkös földterület kerül haszonbérbeadásra, és állattenyésztési kötelelem ide, állattenyésztési kötelelem oda, de jelentős érdeklődés van, akkor az, aki nem nyert, természetesen megkeres mindenféle fórumot a tekintetben, hogy úgymond igazat találjon. Azért ha már itt tartunk a csalódottságnál és annál, hogy ki mit, miért meg hogyan tesz, én úgy gondolom, hogy amikor a közbizony részét képező termőföldeknek a haszonbérbeadásáról van szó, és adott pályázati eljárások szerint és adott szabályok szerint történik ennek a lebonyolítása, azért igen furcsa felhang az, amikor időnként performance-ok megtartására kerül sor adott esetben országgyűlési képviselők részvételével. Ha van csalódottság e tekintetben, akkor ezek az akciók nagyban kiváltják ezt a csalódottságot.

Göögös Zoltán képviselő úr kérdéseire próbálok összefoglaló jelleggel válaszolni. Maga az ellenőrzés nem önmagában csak arra vonatkozik, hogy bemutatja valaki azokat az okmányokat, amelyek az állatállomány meglétét alátámasztják, vagy nem. Az ellenőrzésnek része az is, hogy be kell mutatni az éves állatállomány-változási tervet. Az, aki állatállománnyal foglalkozott, vagy most is állattenyésztéssel foglalkozik, az tudja azt, hogy mi ez, az egy elég komoly számadása annak (*Göögös Zoltán: És valaki ellenőrzi?*), hogy kinek milyen állatállománya van, milyen saját szaporulata, milyen növendékállománya van, hogy külső forrásokból adott esetben növendéket vagy pedig hízóalapanyagot vásárolt-e,

tenyészállatot vásárolt-e. Ez része az ellenőrzésnek, és ezt ki kell tölteniük a gazdálkodóknak, tehát a haszonbérletieknek.

Az állatfajváltással kapcsolatosan szeretnék arra utalni, hogy Gögös képviselő úr is a gyakorlatból jött, mint jómagam, tudjuk azt, hogy azért nem minden év rózsás a mezőgazdaságban. Csak a tavalyi évre szeretnék utalni, ki gondolta volna mondjuk egy tavasszal bevállalt állattenyésztésnek, hogy kisül a legelők javarésze? És látjuk azt, hogy azért ez a kockázat megvan, hiszen – ahogy nálam okosabbak szokták mondani – egy klímaváltozás kellős közepén vagyunk, vagy előtte, vagy már nem is tudom, milyen stádiumában, tehát ezek a kockázatok megnőnek. De jeleztem azt is, hogy a szerződéseink a Ptk. hatálya alá tartoznak, tehát amennyiben az adott körülmények megváltozása miatt az adott állatfaj tartása nem megoldott, ellehetetlenül, akkor, úgy gondolom, a szerződéses keretek lehetőséget adnak arra, hogy más állatfajjal kerüljön kielégítésre az az állattenyésztési kötelem, amit a pályázó vállalt. Érkezett is hozzánk konkrét kérés, amikor elmondták azt, hogy: kérem, nem tudtuk az adott juhállományt beállítani és tartani a legelők kisülése miatt, és inkább azt a lehetőséget kérik, hogy más állatfajokkal, mondjuk kérődző helyett egygyomrúval, sertéssel, adott esetben baromfival pótolják. Ezeket mind tételesen megvizsgáljuk, hogy ténylegesen fennállnak-e azok a körülmények, amelyek az állatfajváltásra okot adtak, és amennyiben igen, akkor pontosan a kétoldalú szerződéses jogviszony keretében erre – még egyszer mondom, csak indokolt esetben – lehetőséget adunk, de a vállalt állatlétszámnak meg kell lennie, az alól felmentés nincsen. ... Gyorsan megnézem még a képviselő úr felvetéseit.

A felmondás kérdését illetően Varga képviselő úrnak adott válaszában már jeleztem, hogy a szerződés ezt tartalmazza, és a tulajdonosjog-gyakorló, tehát a vidékfejlesztési miniszter is egyértelműen megköveteli a Nemzeti Földalapkezelő Szervezettől, hogy amennyiben ilyen szerződésszegések vannak, akkor a szerződést fel kell mondani, a szerződésben foglalt területet vissza kell venni birtokba, és újból meg kell pályáztatni. Szabad legyen azt elmondanom, hogy arra ezen esetekben sincs lehetőség, amit jó párszor látunk, és elsősorban azon pályázók részéről, akik nem nyertek, hogy azt követelik tőlünk, hogy a pályázat eredményét semmisítsük meg, illetve adjuk oda közvetlenül – közvetlenül adjuk oda – a haszonbérletet azoknak, akik reklamálnak. Itt már mindenféle különböző konstrukciókról, közbirtokosságról, akkor olyan szervezetekről, amelyekről azt sem tudjuk, hogy tulajdonképpen kik, mik, bejegyzett, nem bejegyzett, tehát e tekintetben nem szeretnék senkit sem abban az álomban ringatni, hogy ha valahol egy ilyen szerződés felbontásra kerül, akkor az történik, hogy aki adott esetben azt a pályázatot nem nyerte meg, az meg fogja kapni azt a haszonbérletet, nem erről van szó. *(Gögös Zoltán: Ezt nem is mondta senki.)* Egyértelmű kötelemünk az, hogy minden olyan területet, ahol a haszonbérlet bármely okból megszűnik, meg kell pályáztatnunk, és ez az eljárás.

Még talán annyit szeretnék ezzel kapcsolatosan elmondani, hogy én nem tudom, hogy..., illetve de, tudom, inkább így fogalmaznék. A következőt látjuk: teljesen mindegy, hogy a pályázatnak mi a kimenete, ott, ahol egynél több pályázó van, ott egyértelműen bekövetkezik a reklamáció. Ezt természetesnek vesszük. Amit mi furcsának tartunk, az az, hogy azonkívül, hogy nálunk megjelenik a reklamáció – ezeket annak rendje-módja szerint meg is válaszoljuk –, pályázó pályázót jelent föl akár hatóságnál, akár nálunk, névvel, névtelenül. Ezeket a kérdéseket mi nem fogjuk kezelni, ez nem a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet dolga, a mi dolgunk az, hogy az adott szabályok szerint a pályázatokat folytassuk le. Ezt azért kívánom megjegyezni, mert sajnos az a tapasztalat, hogy számos esetben adott érdekkörök ezekbe a szituációkba beszállnak, és gyakorlatilag a mi hitelünket rontják. Ezeket minden esetben visszautasítjuk, mint ahogy eddig is megtettük.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Szabó Csaba következik.

Dr. Szabó Csaba miniszteri biztos hozzászólása

DR. SZABÓ CSABA miniszteri biztos: Köszönöm szépen a szót, elnök úr. Egy gondolatot szeretnék csak hozzátenni, mert vártam, hátha elhangzik, de nem hangzott, a rend kedvéért azért mondjuk el. Van egy közismert KSH-adat, hogy Magyarországon hosszú évek után először növekedett az állatlétszám, növekedett a szarvasmarhalétszám is – azt hiszem, 35 ezerrel –, és növekedett a sertéslétszám is. (*Gőgös Zoltán: Sertéslétszám?*) Nem tételezem fel, hogy kizárólag a Nemzeti Földalap pályázati munkájának köszönhetően, sokkal inkább a kedvező piaci tendenciák – mint az arab piac, a török piac – miatt. Elsősorban természetesen a szarvasmarha, a sertés pedig nyilvánvalóan a belföldi kereslet növekedésének köszönhetően. Tehát növekedett az állatlétszám Magyarországon, évek óta először.

A másik pedig, amit szeretnék mondani Gőgös képviselő úrnak, hogy igenis van olyan példa, hogy müncheni árverésen 80 darab Charolais marhát megvettek, aztán hazahozták. Ezzel teljesítették azt a feltételt, amit vállaltak. De tudunk más olyan szándékokról is, hogy szállítanak be Magyarországra tenyészállatot is és élő alapanyagot is, éppen azért, mert erre szüksége van a pályázónak.

Ennyit szerettem volna kiegészítésként elmondani. (*Gőgös Zoltán: Csak a sertéslétszám nem nőtt!*)

Beszámoló az állami földbérletpályázatokkal kapcsolatban az elmúlt egy évben az NFA-hoz érkezett problémás esetekről, panaszokról (például Nagyesztergár), azok vizsgálatairól és a vizsgálatok eredményeiről

ELNÖK: Köszönöm szépen. Azt javasolnám, hogy térjünk át a 2. napirendi pontra, és legfeljebb, ha annak keretében valakinek még van valami, amire visszatérne, úgy tegyék meg, mert kezdünk kifutni az időből. Elvileg háromig van termünk, pár perc türelmet biztos kapunk, de sokkal többet nem.

Meg is kérném Péter Mihályt, hogy az állami földbérletpályázatokkal kapcsolatban az elmúlt egy évben az NFA-hoz milyen problémás esetekről érkezett bejelentés, milyen panaszok születtek, ezeket milyen módszerekkel vizsgálták, és leginkább milyen eredménye született ezeknek a vizsgálatoknak, leginkább általánosságban, részletekre most amúgy se nagyon lesz időnk, de amennyire itt az időkeret és a nyilvánosság megengedi, akkor megkérném, hogy számoljon be.

Dr. Péter Mihály (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Ellenőrző Bizottsága) tájékoztatója

DR. PÉTER MIHÁLY, a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Ellenőrző Bizottságának elnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Bizottság! Tisztelt Jelenlévők! Előzményként szeretném elmondani, hogy a Nemzeti Földalap ellenőrző bizottsága a földbérleti pályázatokkal minden egyes ülésén foglalkozott. A jogszabály lehetővé teszi, hogy a Birtokpolitikai Tanács ülésein az ellenőrző bizottság elnöke mint állandó meghívott részt vegyen. A haszonbérleti pályázatokkal kapcsolatosan rendszeresen kaptunk tájékoztatást az NFA elnökétől, illetve az ügyben eljáró helyettesétől, az elnökhelyettesétől. Minden tájékoztató után az EB megtette ismeretei alapján a különféle észrevételeket, kifogásokat, különösen a pályázatok nyilvánosságával, a szerződéstervezetekkel, a megbízási szerződések gyakoriságával – ami itt az előző napirendi pontnál felmerült – kapcsolatosan; illetve a nyilvántartási és a számlázási rendszer hiányosságaival is foglalkoztunk az elmúlt időszakban.

Egy példát szeretnék említeni. A 2012 márciusi ülésünkön az EB-hez érkezett számos kérdés kapcsán felvetettük, hogy a hirdetések az NFA honlapján nem kellő súllyal jelennek meg, gondok vannak a helybeli kifüggesztésekkel.

Jeleztük a miniszteri biztos úrnál is, hogy különféle problémákat tapasztaltunk. Valaki nyer, és visszaadja a korábbi bérlőnek használatra az állami földet. Kértük, hogy ezekben az ügyekben járjanak el. Az állattartó gazdaság szétírja az állatállományát a dolgozók között, és így pályáznak. A korábbi haszonbérlő, akinek közben lejárt a szerződése, mégis folytatta a trágyázást, szántási munkákat. És gyakorlatilag problémát jelentett a birtok átadása, illetve a megpályázott terület átadása. Ezekben az ügyekben is bejelentettük, hogy ezeknek a vizsgálatát kérjük.

Ugyancsak kértük a helyben lakó fiatalok kapcsán, mert több panasz érkezett, hogy nem a helyben lakó fiatal gazdálkodó nyert a pályázaton, hanem egy távolabb lakó, aki persze 20 kilométeren belül van.

Illetve jeleztük – ami szintén elhangzott a bizottság ülésén – az ENAR-os számokkal való visszaéléseket, hogy bérlik a pályázatos nagyállat egységeket, teheneket például, akik ENAR-os számmal rendelkeznek, illetve a sertések vonatkozásában is. És ugyancsak szóvá tettük az elmúlt időszakban, kérdeztük, és választ is kaptunk, hogy mi van abban az esetben, ha a pályázatban szereplő állat felcserélődött, tehát ha az eredetiben hízómarhára pályáztak, és később pedig a hízósertés tartására vállalkoztak. Ehhez kapcsolódóan tettünk még fel ilyen és hasonló kérdéseket.

Minden ülésen érdemi választ kaptunk, illetve a következő ülésen visszatértünk ezekre a kérdéseinkre.

A kialakult helyzetben a bizottság a működésének megfelelően dr. Roszik Pétert és Bacher János kollégát bízta meg azzal, hogy a Nemzeti Földalap által haszonbérlési pályázatokra meghirdetett termőföld-pályázatokkal kapcsolatosan konkrét vizsgálatokat folytasson le, vizsgálja általánosságban a rendszert. És itt a vizsgálatnál azt fogadtuk el, hogy milyen szisztéma szerint végezze a vizsgálatot. Tehát van egy érvényes pályázati rendszer, kértük, hogy vizsgálják, hogy hogyan illeszkednek a jogszabályokhoz, a Nemzeti Földalapról szóló törvényhez, és kértük, hogy konkrét vizsgálat történjen a pályázati felhíváshoz és a pályázati kiíráshoz kapcsolódóan, különös tekintettel az üzleti tervekben foglaltakra.

Külön kértünk egyéb ügyekben is vizsgálatokat, ez pedig a bírálóbizottságok összetételére vonatkozott, arra, hogy milyen a bírálóbizottságok összetétele, mennyire biztosított a bírálóbizottságok függetlensége. Konkrétan kitérünk arra is, hogy valamilyen iránymutatás alapján végezte-e munkáját, vagy leirat vagy elnöki utasítás alapján végezte a munkáját az értékelést végző bírálóbizottság. Ezzel kapcsolatosan konkrét vizsgálati tapasztalataink vannak.

Ugyanakkor a pontrendszert is vizsgáltuk, illetve az értékelési szempontrendszert is értékeltük, különös tekintettel a birtokpolitikai irányelvekre, amelyről itt szintén az előző napirend kapcsán szó volt, és konkrétan és tételesen vizsgáltuk az NFA-törvény egyes paragrafusaihoz kapcsolódóan, hogy ezek megfelelnek-e a pályázati szempontoknak.

Konkrét esetekre szeretnék áttérni, amelyek a sajtóban nagy nyilvánosságot kaptak. Így tehát az előző napirendi pontban szerepelt Baranya, Borsod-Abaúj-Zemplén, Fejér, Veszprém megyei állami földekkel kapcsolatos vizsgálatokat is elvégeztük, részrehajlás nélkül. Ez részletesen kidolgozásra került, és gyakorlatilag két mellékletben foglaltuk össze a pályázati egységek bírálatával kapcsolatos álláspontunkat és véleményünket. És akkor megemlíteném, amit az elnök úr külön, a meghívóban megjelentetett, tehát a nagyesztergári 700 számos állatkeretű szarvasmarhatelep állatainak új gazdálkodók körébe adását, illetve a Fejér megyei ügyeket is, amelyek szintén nagy nyilvánosságot kaptak. De vizsgáltuk, hogy hogyan illeszkedik a különféle pályázatok kapcsán a munkahely-teremtésbe, a feldolgozókapacitás növekedésébe, a környezetbarát gazdálkodásba, a génmegőrzésbe, és

vizsgáltuk azt is, hogy a gazdaságnak milyen múltja, jelene van, és milyen a pénzügyi helyzete. Amennyiben a bizottság igényli, akkor ennél bővebben is tudunk ezekre a kérdésekre válaszolni.

Természetesen nem gondolom, hogy a konkrét és a mellékletben szereplőket, mivel a képviselő urak is titoktartási nyilatkozatot írtak alá az egyes pályázatokkal kapcsolatban, azt most itt a sajtó előtt én megjeleníthetném, és ezt nem is kívánom megtenni (*Göögös Zoltán: Azt nem is!*), csak elvi síkon szeretnék a bizottságnak beszámolni ezekről a kérdésekről.

Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen a beszámolót. Megadom a lehetőséget képviselőtársaimnak. (*Jelzésre:*) Szabó Rebeka jelentkezett először.

Kérdések, hozzászólások

SZABÓ REBEKA (független): Köszönöm szépen a beszámolót. Nem tudom, hogy ezeket a részletes vizsgálati anyagokat, amelyeket az elnök úr említett, hol lehet, vagy el lehet-e érni – azt mondta, hogy csináltak erről egy anyagot...

DR. PÉTER MIHÁLY, a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Ellenőrző Bizottságának elnöke: (*Hangosítás nélkül:*) Van, az NFA irattárában...

ELNÖK: Mikrofont legyen szíves!

SZABÓ REBEKA (független): Ja, értem, jó. Akkor majd, gondolom, a megfelelő igénylés során ezekhez remélhetőleg hozzá lehet férni. Bocsánat, tudom, hogy rövid az idő, úgyhogy tényleg csak néhány megjegyzést szeretnék mondani.

Először is visszautalnék Sebestyén Róbert elnök úr mondataira, sajnos a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet a saját hitelét rontja, tehát nem igazán kell ezt kívülről még tovább rontani. (*Jakab István: Csak objektíven!*)

Azt gondolom, hogy ha már az előbb feltettem egy kérdést Szabó Csaba miniszteri biztos úrnak, amire nem válaszolt, akkor most itt megkérdezném az elnök úrtól, már Péter Mihály elnök úrtól, úgy értem, az Ellenőrző Bizottság elnökétől, úgyis említette azt, hogy vizsgálták az értékelési pontrendszert. Akkor én most szeretném megkérdezni, hogy ön mit gondol arról, hogy van-e ebben szubjektív elem, tehát a 2.7-esre a 150 pontot mennyire szubjektíven vagy objektíven kell vagy lehet kiadni, vannak-e erre kritériumok megfogalmazva, amiket esetleg én nem látok vagy mi nem látunk. Mert ugye azért ez egy elég sarkalatos pont, hiszen a titoktartási kötelezettség megsértése nélkül elmondhatom általánosságban, hogy legtöbbször a nyertes és a vesztes pályázat között pont ezen a 2.7. ponton van a nagy különbség, tehát sokszor ezzel szoktak nyerni pályázók.

A másik, amit nagyon gyorsan megemlítenék, egy kiragadott eset. Nem kaptam reakciót arra, hogy miért van az, hogy két hónapig nem hirdetnek eredményt egy-egy pályázatra, tehát hogy nem tartják be a határidőket. És számomra még mindig nagyon érdekes kérdés az... Egyébként a Nemzeti Földalap honlapja tegnap óta nem működik, nem tudom, tudatában vannak-e ennek, de a honlapon amúgy sem... (*Göögös Zoltán: Tudták, hogy ülés lesz.*) Nem tudom, nekem valamiért nem működik, de jó, majd mindjárt megnézzük. Tehát nem tudom, hogy az, hogy egy pályázat eredménytelennek bizonyult, az, hogy ezt mondjuk az újságból kell megtudniuk a pályázóknak, ez a gyakorlat mennyiben szolgálja azt a tájékoztatást... Itt most a Som és Bábonymegyer környéki földekre gondolok, ahol az az ember, aki megbízási... (*Dr. Szabó Csaba közbeszól.*) A miniszter úr az írásbeli válaszában nekem ezt írta, akkor beszéljék meg egymás között, mert ez... (*Dr. Szabó Csaba: Az írásbeli*

választ én fogom írni. – Derültség.) Nem, én ezt a választ már megkaptam, és abban szóról szóra ott van, hogy eredménytelennek bizonyult, sőt még annyit hadd tegyek hozzá, hogy az a gazdálkodó, aki megbízási szerződéssel megkapta ezeket a földeket, azt nyilatkozta, hogy neki tavaly októberben szóltak az NFA-tól, hogy ez eredménytelen lesz. Én azért kíváncsi lennék, hogy ezt az esetet is fogják-e vagy szándékoznak-e vizsgálni, vagy mit gondolnak erről az eljárásról. Köszönöm.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Ángyán képviselő úr, parancsoljon!

DR. ÁNGYÁN JÓZSEF (Fidesz): A sajtónyilvános részen akkor konkrét esetekkel kapcsolatos vizsgálati eredményeket nem kérdezek, de nagyon érdekes témaköröket vetett fel az elnök úr, hogy mit vizsgáltak, amiből nyilván általános tapasztalatok levonhatók. Például nagyon érdekelne – most a konkrét esetektől eltekintve, tehát nem a lepsényi Nyerges-érdekeltségről akarom kérdezni –, hogy a Dél-Balaton Agro három éve ismétli meg a megbízási szerződéseit, úgy, hogy már régen lejárt a megbízása, és 16 gazda ott várja a családjával együtt, hogy megkapja azt a 600 hektárt, ami Lepsény környékén van, tehát nem arra kérem, hogy ezt erősítse meg, hanem a megbízási szerződésekkel, azok hosszabbításával kapcsolatban milyen általánosítható tendenciák vannak, vagy van-e tendencia? Kiírásra kerülnek-e? Az NFA-elnök úr épp az imént mondta, hogy kötelező, hogyha lejártak a szerződések, ki kell írni a pályázatokat. Számos példát tudnék felhozni az országból, ahol ez második, harmadik éve megbízási szerződéssel újra nem kerül kiírásra, sőt a helybeliek még megbízási szerződéssel sem kapják meg a földet, hanem ugyanaz az érdekeltség viszi el, amely eddig is használta. Péter Mihály elnök urat tehát arról kérdezném, van-e valami általánosítható tapasztalat arra vonatkozóan, hogy a lejárt szerződésekkel mi történik, meghosszabbítják-e vagy megbízási szerződést adnak-e.

Arra vonatkozóan is jó volna valamit tudni, hogy ez esetben ki dönti azt el, hogy kivel köt megbízási szerződést az NFA, vannak-e játékszabályai a megbízási szerződésnek? Tudniillik amit én egy miniszteri válaszból tudok, az az, hogy gyakorlatilag ezek nem nyilvános ügyek. Tehát jó volna tudni, hogy van-e erre vonatkozóan valami tapasztalatuk, hogy hogyan is zajlik akkor a kiválasztása a megbízási szerződéses partnernek, tudniillik sokan pályáznának ott ugyanarra földre, akár megbízási szerződéssel is művelnék. Mi ennek a szempontrendszer?

Nagyon érdekes lenne látni azt, hogy milyen gyakorisággal fordul elő az – most nem konkrét esetekre gondolok –, hogy a lejárt szerződések után az előző bérlő folytatja a művelést. Ez enyhén szólva korrupciógyanúra utal, amiben a pályázó vagy a lejárt bérleti szerződéssel valószínűleg tudja, tudhatja, hogy újra ő fogja megkapni azt a földet, különben nincs az az épeszű gazda, aki egy bizonytalanra, úgy, hogy nem tudja, hogy ő lesz a következő szerződő fél, investáljon mondjuk 200 ezer forintot hektáronként egy ilyen intenzív területnek a megművelésébe. Van-e erre valami általánosítható tapasztalat? – mondom, a konkrét esetektől eltekintve.

Mit tartalmaz ez a jelentés a helyben lakó fiatalok ügyében, mert nagyon érdekelne ez a dolog, hogy valóban, helyben lakó fiatalok milyen arányban jutnak földhöz. A birtokpolitikai irányelveinkben az van: helyben lakó gazdálkodó családok, fiatalok, fiatal párok, demográfiai földprogram. Vajon ezek megjelennek-e a nyertesek között? Milyen arányban jelennek meg? Gondolom, ha ezt vizsgálták, nagyon érdekes lenne.

Az ENAR-számokra vonatkozó megjegyzése nagyon hajaz arra, amit az első napirendi pont kapcsán is felvetettünk. Milyen gyakori ez az ENAR-számos játék, hogy papírozunk, mutatunk állatot, és gyakorlatilag ezzel teljesítjük a pályázati feltételeket?

Egyáltalán hogy látja, elnök úr, mennyire illeszkedik ez a... A pályázati eredmények – mert ugye nyilván ezt vizsgálták, hogy kik nyertek, és milyen feltételekkel – mennyire

illeszkednek, hogy ítéli meg ezt, a birtokpolitikai irányelvekhez, tehát az eredmények, hova jutott a föld, mennyire egyezik meg a birtokpolitikai irányelvekben és a vidékstratégiában rögzített irányokkal, amit tudomásom szerint tavaly márciusban a kormány ugyancsak elfogadott, és abban elég világos irányokat jelöl ki, hogy kiknek kellene az állami földet juttatni, milyen birtokpolitikát kell folytatni egy néppárti politika keretében.

Végül azt szeretném megkérdezni valóban, hogy milyen nyilvánosságot kap a felügyelőbizottságnak ez a jelentése. Most nem a mellékleteire gondolok, amelyek a konkrét esetek esetleges személyiségi jogokat vagy ilyen ügyeket érintő részét illeti, hanem az általánosítható tanulságokra, tehát mondjuk ezeknek a kérdéseknek a statisztikáira, hogy hogyan néz ez ki, hova került ez a föld. Ez a vizsgálati jelentés – ha jól vettem ki, készült egy ilyen vizsgálati jelentés – milyen módon lesz hozzáférhető képviselőknek, nem képviselőknek, a teljes nyilvánosságnak, mert itt megint szeretném megismételni, hogy nemzeti vagyonról van szó, a közös vagyonunkról van szó, és látnunk kell, ha nem is konkrét személyekre lebontva, de azokat a tendenciákat, amelyek megmutatják, hogy tulajdonképpen ez a rendszer afelé visz-e bennünket, amit közösen elhatároztunk, és amit meghirdettünk, vagy sem. Magyarán hol lehet, mikor lehet hozzáférni a jelentéshez, hogy kerülhet nyilvánosságra? Ahogy az NFA nyilvánosságra hozza ezek szerint az ellenőrzés tapasztalatait májusban, vajon a felügyelőbizottság hol, milyen formában hozza nyilvánosságra a jelentésében foglalt általánosítható megállapításokat? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. *(Jelzésre:)* Gögös képviselő úr!

GÖGÖS ZOLTÁN (MSZP): Köszönöm az elnök úrnak a szerintem elég részletes tájékoztatóját, sok mindent lehetett ebből érteni. Én arra lennék kíváncsi, hogy vajon ezeknek a vizsgálatoknak lesz-e valami foganatja, vagy ezek úgy elkészülnek, és aztán úgy minden megy tovább, ahogy eddig. Nyilván mindegyikünk kéri majd azt, hogy valamilyen technikai megoldást keressünk arra, hogy a konkrét ügyek vizsgálati eredményét megnézhessük. Én nem gondolom, hogy az volt a normális, ami a korábbi felügyelőbizottsági időben zajlott, hogy mindenki mindig mindent feljelentett, de kicsit én úgy langyosnak látom ezt a témát. Nem tudom, milyen hatás van, nyilván konkrét ügyek kapcsán lehet ezt majd megbeszélni, de én egy kicsit nagyobb intenzitásra biztatnám a felügyelőbizottságot ezekben a dolgokban.

Még az elnök úrnak mondanám arra, amit az állatcsere kapcsán elmondott, hogy vannak indokolható esetek, amikor lehet ilyet, hogy ez igaz, csak én meg azt gondolom, hogy ennek egy részében nyilvánvaló volt, hogy ott nem lesz soha birka. Az a probléma ezzel, hogy nem az a baj, hogy helyette más lett, hanem hogy amikor pályáztak, már akkor pontosan lehetett tudni azt, hogy az nem volt komoly. És az a baj, hogy akitől meg elvették azt a földet, ott meg szalmán vannak az üszők azóta is, ami azért eléggé szakmaiatlan történet, úgy, hogy mellettük van a kihasználatlan, krosszpályának használt legelő. Tehát ez a baj ezzel. Arra is kíváncsi vagyok, hogy ezzel most mit lehet kezdeni... *(Sáringner-Kenyeres Tamás közbeszól.)* Jó, ha bérleti díjat szed, akkor az még egy jó üzlet is, de én ezt látom hibának, és én azt nem érzem, hogy ebben azért kellően eltökélt lenne az NFA, mert ezt meg lehetett volna fogni már ősszel. Amikor valaki a megtermelt takarmányát eladta, úgy, hogy még semmilyen korrekciót nem kért, akkor ott pontosan lehetett azt látni, hogy eszébe nincsen azon a legelőn állatot tartani, csak biztatták nyilván arra, hogy csinálj, amit akarsz, úgyis a tiéd lesz ez a föld. Én ezt látom problémának, tehát hogy van, aki mindent megtehet, van, aki meg semmit nem tehet meg. Ezen kellene egyszer már túllépni, és a felügyelőbizottságnak is itt lenne a szerepe, hogy ha tényleg nyilvánvaló, hogy hibás volt ez a bérbeadási döntés, akkor igenis oda kell csapni az asztalra, és azt mondani, hogy, emberek, ez nem volt így korrekt.

Én ennyit szerettem volna hozzátenni, és majd nyilván meg fogunk nézni ezeket a konkrét vizsgálati eredményeket is.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Amennyiben nincs több kérdés, akkor válaszadásra visszaadom a szót az elnök úrnak.

Válaszok, reflexiók

Dr. Péter Mihály (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Ellenőrző Bizottsága)

DR. PÉTER MIHÁLY, a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet Ellenőrző Bizottságának elnöke: Köszönöm szépen. A pontozásokkal kapcsolatosan tételesen megvizsgáltuk az pályázati kiírásban szereplő pontrendszert, tehát az értékelési szempontrendszert tételesen. Az összehasonlítási alapunk a Nemzeti Földalapról szóló törvény adott paragrafusa volt. Konkrétan tudom mondani a számokat, amennyiben igénylik mind a 4.2. pontig. Gyakorlatilag azt kell mondanom, hogy az 1.1. pont esetében megfelel az NFA-törvény 15. § (3) bekezdés b) pontjának, amely a családi gazdaságok megerősítését szolgálja; az 1.2. pontban megfelel a pályázati kiírásnak; az 1.3. pont szintén az NFA-törvény 15. § (3) bekezdés r) pontjának, amelyben a pályakezdő agrárvállalkozók és mezőgazdasági vagy erdészeti szakirányú végzettséggel rendelkezők támogatása van az iskolákra vonatkozóan. És akkor itt szeretnék egy kicsit kapcsolódni a demográfiai földprogram hiányára, amit én személy szerint sajnálok, hogy igazán nem lett bevezetve, bár ezzel kapcsolatosan az én ismereteim szerint a fiatalgazda-pályázatoknál mégiscsak volt előrelépés.

Ugyancsak vizsgáltuk, hogy az állattenyésztő telepek működéséhez szükséges termőföld biztosítását, bár itt nekünk az volt a véleményünk, hogy korábbi hibás döntés volt az, amikor az állattenyésztő telepeket leválasztották az egyes gazdaságokban a növénytermesztéstől, és különféle gazdasági társaságokká alakultak, és most – bocsánatot kérek! – úgy tűnik, hogy az állattartótelepnek nincs területe, nincs területe abraktermelésre és szalaktakarmány-termelésre, közben pedig egy holdingban együttműködnek, tehát néha álságos problémákkal is találkozunk. De úgy ítéltük meg, hogy a 15. § (3) bekezdés h) pontjával ez szintén köszönőviszonyban van.

Ugyanúgy ki tudnám emelni a termelési termékstruktúra kialakításának ösztönzése és befolyása szempontot, és az a véleményünk alakult ki ezzel kapcsolatosan, hogy pénzügyileg nem kellően alátámasztott vállalatokat is tettek a pályázók, ezt kritikusan el kell mondani, de szeretném itt azt hangsúlyozni, hogy kezdeményezői voltunk, hogy az egész történet, ami a földhaszonbérleti pályázatokkal kapcsolatosan legyen monitoringozva – ez most már szervezeti szinten is, szmsz-szinten is, és most itt a bizottság előtt is be fog következni. Erre az ellenőrzésre vonatkozóan mi tettünk javaslatot, nem az ellenőrzés szempontjaira, hanem az alapvető működési ügyekre vonatkozóan, hogy mit kell megnézni ezek kapcsán, és azt hiszem, hogy ez szintén megfelel a Nemzeti Földalapról szóló törvénynek.

A képviselő asszony külön kiemelte a 2.7. pontot. Itt a legbősegebb gyakorlatilag a véleményünk. Azt kell önnek elmondanom, hogy a számok önmagukért beszélnek. Összességében amikor összeadjuk ezeket a számokat, ezek objektív számok, tehát van egy elérhető pontszám, és azon belül vannak egyes elemei ennek az egész számmisztikának. Úgy látjuk, hogy valamelyest van egy érzelmi motivációja, de nem ez a meghatározott ebben, tehát ez köztudott volt... (*Gőgös Zoltán: Csak ezzel nyertek, elnök úr!*) ...Köztudott volt (*Gőgös Zoltán: Kizárólag ezzel!*), hogy a gazdálkodási terv tartalmazhat bizonyos vállalatokat és pozitívumokat (*Gőgös Zoltán közbeszól.*), de a mi vizsgálati eredményünknek az lett a végső megállapítása, hogy ettől függetlenül objektív.

Igen, láttunk olyanokat is, hogy bizonyos pályázók bizonyos kikapukat kihasználtak, így például konkrétan az 1. számú mellékletben fel vannak sorolva azok a pályázók, akik az üzleti tervnél a különféle GOF-növények termesztésével vagy bevételeivel kapcsolatosan is

megítélésünk szerint esetleg több pontot kaptak, mint amennyit kaphattak volna, de ez az elem megítélésünk szerint nézőpont kérdése.

Ugyancsak az NFA-törvény 15. § (3) bekezdésének c) pontjához kapcsolódóan vizsgáltuk, hogy mennyiben segíti a pályázat a környezetbarát, fenntartható gazdálkodást szolgáló termelés földhasznosítás oldaláról történő támogatását. Itt nem találtunk kiskapukat.

Ugyancsak az NFA-törvény 15. § (3) bekezdés r) pontjában szerepel a pályakezdő agrárvállalkozók, mezőgazdasági vagy erdészeti szakirányú végzettség támogatása. Itt sem voltak kiskapuk, tehát egyértelműen láttuk, hogy megfelelő végzettségű fiatal gazdálkodók, illetve a végzettségük megvolt a pályázat benyújtásához.

Összességében azt állapítottuk meg, hogy a szubjektív módon adható pontszámok aránya nem volt olyan jelentős, ami az egész pályázati rendszer egységességét vagy az eljárási rend egységességét befolyásolta volna.

Nem gondolom, hogy a pályázatok eredménytelenségével kapcsolatosan nekem kellene válaszolni. A pályázatok eredménytelenségénél is megnéztünk egy-két dolgot, de úgy gondolom, hogy az elnök úr válaszolni fog erre a kérdésre. Valóban voltak hibák, tehát konkrétan megnéztük, hogy például az adatok nem voltak hitelesítve, tehát hiába volt ott mondjuk egy igazolás másolatban, de elfelejtették azt közjegyző által vagy ügyvéd által hitelesíteni, vagy rossz adatközlés volt, nem volt teljes körű adatközlés. Több pályázó részéről érkezett hozzánk olyan kérés, hogy ezeket vizsgáljuk meg – ezeket megvizsgáltuk. Azt tudom mondani, hogy ebben sajnos mind a pályázatkirók hibáztak, mind pedig a pályázat benyújtása előtt nem nézték át kellő mélységig ezeket az adatlapokat, illetve a csatolt mellékleteket, és mivelhogy hiánypótlásra nem volt lehetőség, ezek a játékszabályok kerültek elfogadásra, nem volt mit tenni, nem lehetett ezeket a hibákat kijavítani.

A megbízási szerződésekkel – a professzor úr kérdésére válaszolva – természetesen foglalkoztunk. Több alkalommal is jeleztük, hogy szükségesnek tartjuk ennek az összhangját megteremteni az NFA-törvénnyel. A megbízási szerződések vonatkozásában viszont, el kell mondanom, nem vizsgáltuk, van-e valamilyen folytonosság, folyamatosság ezekben az ügyekben.

Úgy ítéljük meg, igen, a pályázatokhoz kapcsolódóan, hogy a helyben lakó fiatalok, akik mezőgazdasággal kívánnak foglalkozni, és akik megfelelő végzettséget szereztek, ebben a programban benne vannak, és érvényesül a pályázatuk.

Az ENAR-számos ügyek vonatkozásában engedtessek meg nekem, hogy ezeket problémaként vetettük fel. Én úgy gondolom, hogy szintén majd a májusi vizsgálat eredménye lesz, hogy ezek mennyire valóságosak vagy nem valóságosak. De ezzel kapcsolatosan mi a jelzésünket megtettük, és úgy gondolom, hogy az illetékes ellenőrzési osztálynak lesz majd a feladata, hogy ezeket rendbe tegye, illetve hogy leellenőrizze, vannak-e trükkök esetlegesen bérleményeknél. Itt csak halkán szeretném megjegyezni más ismereteink kapcsán, hogy az AKG-ban, a technikát korábban, az előző ciklusban odaítélt AKG-knál ugyanezt a technikát alkalmazták bizonyos gazdák, én tehát úgy gondolom, hogy a magyar gazda ezzel együtt eléggé találekony, de ezeket a kapukat talán be kellene zárni. *(Gőgös Zoltán: De meg is buktak! – Sáringer-Kenyeres Tamás: Az összes? – Gőgös Zoltán: A többségük!)*

Összességében vizsgáltuk az elfogadott birtokpolitikai irányelveket is, és az elfogadott birtokpolitikai irányelveknek megfelelőnek találtuk ezt a pályázati rendszert.

Az EB jelentésével kapcsolatosan annyit, hogy megvan az EB jelentése, van titkárságunk, ez ott fellelhető, illetve az EB tagjainál is rendelkezésre állnak, mind a jegyzőkönyvek is. Én úgy gondolom, hogy annak, hogy a nyilvánosság vagy a bizottság vonatkozásában összefoglaló jelentés átadásra kerüljön, nem lehet akadálya. Az 1. és a 2. számú mellékletet pedig, amely pedig szintén konkrét vizsgálatokra vonatkozik, úgy

gondolom, a képviselőknek szintén át tudjuk adni. (*Göggös Zoltán: Az jó.*) Kérem a válaszm elfogadását.

Köszönöm a kritikát Göggös képviselő úr részéről, tehát az EB intenzívebb lesz az elkövetkezendő időszakban.

Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen a választ és a beszámolót. Megkérdezem, hogy szeretne-e még valaki válaszolni. (*Jelzésre:*) Sebestyén elnök úr!

Dr. Sebestyén Róbert (Nemzeti Földalapkezelő Szervezet)

DR. SEBESTYÉN RÓBERT, a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet elnöke: Elnök úr, köszönöm szépen a szót. Bár az EB-vel kapcsolatos napirendi ponthoz fűződött, de volt néhány olyan – hogy fogalmazzak? – megnyilvánulás, amelyekre azért szeretnék visszatérni. Ángyán képviselő úr korrupciót emlegetett. Kérem, amennyiben ilyenről van tudomása, szíveskedjen a szükséges lépéseket megtenni.

A másik dolog, amivel nem tudok mit kezdeni, az a biztatás. Senkit nem biztatunk, főleg arra nem, hogy a lejárt szerződés után is tovább művelje a földet. De azért szeretném hozzátenni, hogy a Nemzeti Földalapba tartozó és haszonbérlet tárgyát képező termőföldek javarésze jelenleg is olyan szerződésekkel fedett, amelyeket megörököltünk 2010. szeptember 1-jén. Ezen szerződéseket – meg lehet nézni – vissza lehet datálni, ÁVÜ, első NFA, MNV Zrt., volt, amit meghosszabbítottak, volt, amit lejáratot követően, visszamenőlegesen hosszabbítottak meg, szépen fel lehet venni ezeket az ügyeket. A mostani NFA egyetlenegy szerződést, egyetlenegy haszonbérleti szerződést nem hosszabbított meg.

A következő dolog a késedelmek. Való igaz, vannak késedelmeink, és vannak erőforráshiányaink. Most vagyunk abban a helyzetben a 2013-as költségvetés eredményeként, hogy megkaptuk azt a többé-kevésbé hiányzó létszámot – plusz 80 főt –, amelynek a feltöltése a napokban fog befejeződni, hiszen emlékeim szerint január 20-a környékén kaptuk meg azt a kormányhatározatot, amely végül is ezt lehetővé tette, megvannak hozzá a költségvetési forrásaink is, ezeket fel is fogjuk használni. Ez teszi lehetővé az ellenőrzési tevékenységünk folytatását, ez teszi lehetővé azt, hogy kiküszöböljük azokat a határidő-túllépéseket, amelyek, ahogy említettem, adott esetben valóban előfordulnak. Amikor 145 fő és rendkívül szűk költségvetési forrás, ráadásul elvonásokkal terhelt áll csak rendelkezésre, az nem tette lehetővé azt a munkavégzést, amit most már meg tudunk tenni. Most már ezek a többletkapacitások beállnak, a napokban kaptuk meg azokat a beszerzéstilalom alóli engedélyeket, amelyek okán a szükséges eszközöket még pótolni tudjuk, és be tudjuk szerezni, tehát legjobb reményeink szerint a legutóbbi, azt hiszem, múlt hét végén bejelentett, újabb pályázati kérdésekben vagy a fordulókban ilyen késedelmek már reményeink szerint nem lesznek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. (*Jelzésre:*) Ángyán képviselő úr!

További kérdések, hozzászólások, reflexiók

DR. ÁNGYÁN JÓZSEF (Fidesz): Muszáj pontosítanom a megjegyzésemet, különösen azért, mert Sebestyén elnök úr furcsa megjegyzést tett ezzel kapcsolatban. Én azt mondtam, hogy amennyiben egy épeszű gazda a lejárt bérleti szerződése után, anélkül, hogy tudná, hogy ő fog nyerni, százezreket investál hektáronként a területébe, ott felmerülhet a korrupció gyanúja (*Göggös Zoltán: Így van, az elég bolond!*), vagyis az merülhet fel, hogy valószínűleg tudja, hogy ő fogja megnyerni a területet. Erre legyen kedves valami ésszerű magyarázatot

adni nekem, hogy hogyan képzelhető ez el, egyáltalán mit gondol erről a helyzetről? Erre számtalan példát tudnék hozni, hozzák hozzám az eredményeket minden irányból. Erre mondani kellene valami ésszerű magyarázatot az embereknek, hogy hogyan létezik ez, hogy létezik az, hogy Mészáros Lőrinc – hogyha mondhatok valamit – még mielőtt kiírták volna a bérleti pályázatra a földeket, elkezdte művelni a volt Csákvári Állami Gazdaságnak a területeit? Hogy létezik az, hogy Nyerges Zsolt Dél-Balaton Agro cége úgy műveli ősszel a földeket, hogy nincs megkötve a következő évre ez a megbízási szerződése sem? Ha konkrét példákat akar, tudok továbbiakat is sorolni. Valami ésszerű magyarázatot erre a helyzetre, ami az emberek számára is elfogadható, azért kellene adni, elnök úr, mert ha nem, akkor merül fel az emberekben is a korrupció gyanúja, vagyis hogy bennfentes információk alapján biztos lehetett az illető abban, hogy vagy megbízási szerződéssel vagy pedig pályázati úton, de egészen biztosan ő fogja művelni a földeket, épeszű ember különben nem investál a földbe ennyi pénzt.

Ami pedig azt illeti, amit Péter Mihály elnök úr mondott, hogy ezt a bizonyos folytonosságot az EB nem is vizsgálta, én arra szeretném biztatni az Ellenőrző Bizottságot, hogy ezeket a folytonosságokat, ahol tehát ilyen és hasonló esetek fordulnak elő, vizsgálják meg. Ha gondolja, ezt a két esetet én most akár bejelentésként is felfoghatom, vizsgálják meg ezt a két esetet, hogy mikor kezdték művelni azokat a területeket, volt-e már egyáltalán kiírás arra, kinek a bérleménye volt az akkor, amikor elkezdték művelni a területeket, hogy világosan lássunk, és ne találgatni kelljen, hogy vajon volt-e korrupciós körülmény vagy sem. Így pontos talán az én megjegyzésem. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Gondolom, hogy az elnök úr kíván reagálni.

DR. SEBESTYÉN RÓBERT, a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet elnöke: Köszönöm a szót. Képviselő úr, változatlanul az a válaszom, hogy ha ön korrupciót lát, akkor tessék megtenni a szükséges lépéseket. (*Gőgös Zoltán: Nem az a baj!*) Ön többször is elmondta ezt a szót, többször is elmondta a korrupciógyanút... (*Dr. Ángyán József: Önben nem merül fel a kérdés? Mi a magyarázata ennek? Mondjon valami magyarázatot erre nekem, legyen szíves!*) Ön emlegeti a korrupciót, akkor, kérem, tessék lépéseket tenni, képviselő úr, nem tudok mást mondani erre. Hozzáteszem, hogy vannak olyan kísérletek, amikor arra próbálják kényszeríteni az NFA-t, hogy adott esetben abba kényszerüljön, hogy a zöldleltárnak, a mezei leltárnak – szakmailag helyesen kifejezve – az elszámolására kényszerüljön, abban a tudatban, hogy adott esetben akkor nem fog helytállni. Szeretném jelezni, az NFA-nak megvannak a forrásai, hogy amikor ilyen esetben valaki saját kockázatára a szerződés lejártát követően vagy azt megelőzően egy újabb termelési ciklusba kezd, akkor itt a – természetesen számvitelileg, bizonylatokkal alátámasztott módon, kimutatott- mezei leltárt meg fogjuk fizetni, és át fogjuk adni a következő gazdálkodónak. Ezt több esetben meg is tettük, amikor ilyen helyzetbe kerültünk.

Ami pedig azt illeti, hogy miért kényszerülünk a megbízási szerződésekre, utaltam az előbbieken a korábbi időszakból megörökölt szerződésekre. Mennyire normális az, ha mondjuk március 15-én meg március 31-én vagy éppen január 1-jén jár le egy haszonbérleti szerződés? Nem véletlen, hogy a most kiírásra kerülő szerződéseknél a szerződések kezdő időpontját és a szerződések záró időpontját már hozzáigazítjuk ahhoz az agronómiailag is elfogadható termelési ciklushoz rögzített időponthoz vagy időszakhoz, amikor mind a birtokba történő visszavétel, mind pedig a birtokbaadás e tekintetben is racionálisan végrehajtható. (*Gőgös Zoltán: Attól függ, milyen növény van ott!*)

DR. ÁNGYÁN JÓZSEF (Fidesz): Bocsánat, még egy kérdést akkor! Ki dönt abban, hogy kivel köt az NFA megbízási szerződést, és mik a szempontjai, ha egyszer nem nyilvános

ez az egész folyamat – azt válaszolták, hogy ez nem nyilvános, sem az, hogy kivel köt, sem az, hogy milyen feltételekkel. Legyen kedves, avasson be bennünket, ki dönt erről? Különösen egy olyan eset kapcsán mondom ezt, ahol 3 éve kérik a helyi gazdákat, hogy akkor velük kössenek megbízási szerződést, és ennek ellenére azt mondja, hogy elkéstek, uraim – ön írta nekik –, elkéstek uraim, mert már harmadszor ugyanazzal az érdekeltséggel kötöttük meg. Tehát ki és milyen szempontrendszer szerint dönti el, hogy az NFA kivel kössön megbízási szerződést, ha egyszer nem tudja pályázatra kiírni, amit én elfogadok, lehet ilyen eset, bár három év elég kellett volna hogy legyen, hogy például az adott területet kijelöljék. De ha nem tudja, milyen alapon és ki dönt arról, hogy kivel kötik meg ezt a szerződést?

DR. SEBESTYÉN RÓBERT, a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet elnöke: A döntés az NFA döntése, tessék megnézni az NFA-törvény vonatkozó szakaszait, nem rendeli sem a Birtokpolitikai Tanácshoz, sem más döntéshozóhoz. Ez az egyik dolog. Az alapszempont pedig az, hogy aki korábban azt a termőföldet használta, és eleget tett a hasznosítási kötelezettségnek, megfizette a korábbi haszonbérleti megbízási díjakat, az kaphatja meg ezeket a területeket megbízásban. Ez az elsődleges. Hozzáteszem, mind 2012-ben, mind 2013-ban számos olyan eset volt, amikor nem a korábbi megbízott kapott például megbízási szerződést.

ELNÖK: Köszönöm. *(Jelzésre:)* Szabó Rebekának adnám meg utoljára a szót, és utána muszáj befejeznünk.

SZABÓ REBEKA (független): Nagyon szépen köszönöm, igyekszem, nagyon-nagyon rövid leszek, néhány megjegyzés. Szeretném jegyzőkönyvbe vetetni azt a bár szubjektív érzésemet, hogy azért itt a konkrét kifogásokra nem nagyon kapunk konkrét válaszokat. Én szeretném azt is megjegyezni, hogy amennyiben önök úgy gondolják, hogy valóban a kormányzat birtokpolitikája valósul meg az állami földek pályáztatása során, akkor én nem tudom, én nem találtam meg azt a birtokpolitikai irányelvek között, hogy a kis állattartókat tönkre kell tenni, ugyanis itt van mondjuk az alcsúti juhász esete, akinek el kellett adnia gyakorlatilag a birkáit, hosszú ideig küzdött, pályázott legelőkért, de Mészáros Lőrinc érdekeltségei szerezték meg ezeket a legelőket. Illetve akár az említettek, de itt van a bábonymegyeri gazdálkodók esete, ahol nem hirdettek eredményt, majd egyetlen önkormányzati képviselő és nagygazda, illetve az ő családja kapta meg megbízási szerződéssel ezeknek a földeknek a 90 százalékát. Ez majdnem ezer hektár, tehát itt nem arról van szó, hogy van egy föld, és akkor sokan nem nyertek, és akkor a nem nyertesek ágálnak, hanem itt sok földrészletről van szó, sok helyrajzi számról, mind egy kézbe ment. És ha már itt emlegették, hogy meg kell tennünk a szükséges lépéseket, én itt jelzem – bár a sajtónak is elmondtam –, hogy én megtettem a feljelentést ebben az ügyben, úgyszólván kíváncsi vagyok, hogy mi lesz a nyomozás eredménye. Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen.

Zárásként csak annyit mondanék, mint ahogy kiderült itt a végén, hogy amikor a konkrétumokról volt szó, akkor kezdtünk el valamilyen irányba elmenni, amiből még valami érdemi dolog is kisülhetne. Az a legnagyobb bajom, és ezen gondolkodtam itt az ülés vége felé, hogy azzal, hogy konkrét esetekről nem lehet beszélni, hiszen a konkrét esetek részletei titoktartási kötelezettséggel vannak sújtva, egy kicsit a ködszurkálás esetébe esnek bele ezek a bizottsági ülések. Ezért én azt javasolnám, hogy ha úgyis május végéig lezárul ez a vizsgálat, akkor az azt követő napokban, amint ez a vizsgálat lezárult, a Földalagnál tartanánk egy következő bizottsági ülést, ahol szeretnénk betekinteni a részletekbe, és akkor ott egy zárt ülés keretében kérnénk tájékoztatást, hogy legalább mi tisztán lássuk, és egymás között, merthogy

mindannyian tudunk olyan eseteket, amelyek az általánosságban megfogalmazott válaszokkal legalábbis vitában állnak, és lenne ezen még mit kibeszélni. Úgyhogy ma eddig tudunk eljutni.

Köszönöm mindenkinek a részvételt, és akkor azt fogom majd kezdeményezni, és ez ügyben akkor időpontot fogunk egyeztetni – kérem ebben az elnök úr segítségét is –, hogy a vizsgálat lezárultát követően az NFA-ban, zárt ülés keretében a részletekről tudjuk ezt tovább folytatni. Köszönöm szépen. *(Közbeszólások: Köszönjük!)*

(Az ülés befejezésének időpontja: 15 óra 26 perc)

Harangozó Gábor
az albizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Molnár Emese és Podmaniczky Ildikó